

Międzynarodowa Konferencja Biblioteki Kraków

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA

OFERTA BIBLIOTEK A DOSTĘPNOŚĆ ODBIORU KULTURY

28 stycznia 2019 r. w Muzeum Krakowa odbyła się III Międzynarodowa Konferencja Biblioteki Kraków *Oferta bibliotek a dostępność odbioru kultury*. Wśród uczestników znaleźli się przedstawiciele miast partnerskich Krakowa, a także bibliotekarze i pracownicy instytucji kultury z całej Polski m.in. z Gdyni, Łodzi, Warszawy, Gorzowa Wielkopolskiego, Tarnowa, Lublina, Torunia czy Rzeszowa. Tematem pierwszego panelu były zbiory, usługi oraz infrastruktura bibliotek dla specjalnych grup użytkowników, swoje doświadczenia przedstawili m.in.: Dyrektor Biblioteki Narodowej, Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Osób Niepełnosprawnych oraz przedstawiciele: Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Instytutu Książki, bibliotek w Tbilisi, Opatiji, Ołomuńcu, Bratysławie, Krakowie, a także Rady Miasta Edynburga i Urzędu Miasta

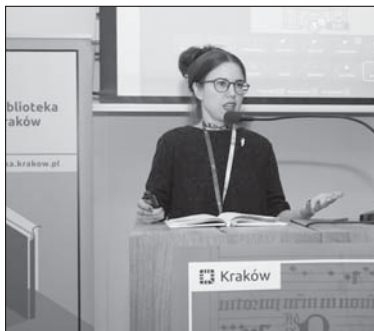

gogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Instytutu Książki, bibliotek w Tbilisi, Opatiji, Ołomuńcu, Bratysławie, Krakowie, a także Rady Miasta Edynburga i Urzędu Miasta

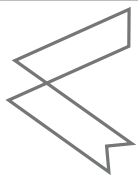
sta Lwowa. Druga część konferencji dotyczyła nowoczesnych technologii i narzędzi wspomagających dostęp do kultury specjalnym grupom użytkowników. W gronie prelegentów znaleźli się: Dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej, przedstawiciele: Uniwersytetu Jagiellońskiego, bibliotek w Norymberdze i Budapeszcie oraz Urzędu Miasta Kijowa.

Składamy serdeczne podziękowania Muzeum Krakowa za udostępnienie pomieszczeń oraz pomoc w organizacji konferencji.

Jolanta Oleksa
Małgorzata Koźma

Krakowska Książka Miesiąca Marca 2019

Krakowska Książka Miesiąca

Urszula Honek pochodzi z Raclawic pod Gorlicami. Debiutowała tomem poezji *Sporysz* w 2015 r. Jej twórczość została doceniona przyznaniem stypendiów przez Fundację „Grazella” i Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Jest też laureatką Grand Prix Konkursu Poetyckiego im. R.M. Rilkego. Jej druga książka poetycka *Pod wezwaniem*, wydana przez Wjewódzką Bibliotekę Publiczną i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu, natychmiast dostrzeżona została przez krytyków literackich. Agata Pyzik pisze,

iz tom wierszy *Pod wezwaniem* zawiera motywy: świat wiejski, zimny, z dala od współczesnej cywilizacji; domy, które płoną; życie, którego utraty nikt nie oplakuje; ludzi rządzonych pierwotnymi instynktami, brutalnych, ale też brutalizowanych przez ciężką pracę i trudy życia. To świat przeklęty, bez szans na zbawienie. Ta trudna, ale jakże dojmująca poezja, obnażająca powierzchowność naszej słodkawej rzeczywistości, zwróciła też uwagę jurorów Nagrody Krakowska Książka Miesiąca. Obok poezji Urszuli Honek nie można przejść obojętnie. Lektura jej wierszy pozostawi trwały ślad, spojrzymy na otaczający nas świat pozbawieni kolorowych okularów. Czy będziemy szczęśliwsi? Na pewno mniej zakłamanymi... Na spotkanie z Urszulą Honek, podczas którego wręczona zostanie Nagroda Krakowska Książka Miesiąca, zapraszamy do Klubu Dziennikarzy „Pod Gruszką” Biblioteki Kraków, 28 marca 2019 r. o godz. 18.00.

Czy istnieje literatura kobieca?

Marcowy numer naszego piśmie poświęcony jest kobietom – autorkom, czytelniczkom, uczestniczkom dyskusji o książkach. Postanowiłam zastanowić się nad fenomenem tzw. literatury kobiecej. Wśród znawców przedmiotu, krytyków literackich i kulturoznawców trwa dyskusja, czy termin ten jest określeniem nacechowanym negatywnie, czy też jest to komplement?

W słownikach nie odnajdziemy terminu *literatura kobieca*, ale wpisując takie hasło do wyszukiwarki internetowej nie pozostaniemy bez odpowiedzi. Wszystkie katalogi księgarskie odnajdą bogaty zasób powieści obyczajowych, romansów i poradników. Zatem, czy istnieje taki rodzaj literatury, który moglibyśmy nazwać literaturą kobiecą? Czy jest to po prostu literatura, której autorkami są kobiety? Czy może to książki adresowane do kobiet, opowiadające o ich życiu, uczuciach i problemach? Ale, czy współczesny mężczyzna nie ma prawa do wzruszeń oraz czytania opowieści o wielkich uczuciach i porwach serca? Wśród autorek znajdziemy też wiele pań, których twórczość daleka jest od sentymentalizmu i schematycznych opowieści o życiu kobiet. Wystarczy sięgnąć po książki Agathy Christie, Ursuli Le Guin, Olgi Tokarczuk, Zadie Smith, Alice Munro, Toni Morrison, Margaret Atwood. Nie ma dobrej definicji, każda czytelniczka i czytelnik używający tego terminu rozumieją go inaczej.

Literatura jest co prawda rodzaju żeńskiego, ale dzielić ją powinniśmy raczej ze względu na rodzaj, gatunek, formę czy styl. Najważniejsza rzecz to nie rezygnować z poszukiwań, być ciekawym świata i ludzi, czytać, dyskutować i dzielić się opiniami na temat przeczytanych książek.

Izabela Ronkiewicz-Bragiel

Dzień Kobiet

*Naprawdę jaka jesteś nie wie nikt
Bo tego nie wiesz nawet sama ty...*

Takimi słowami zaczyna się jeden z najpiękniejszych utworów Janusza Kołty, poety polskiej piosenki. Ileż prawdy w nim jest. Bo kim tak naprawdę jest kobieta?

To anioł czy demon, który już od stuleci we wszystkich epokach literackich stanowi źródło natchnienia poetów, pisarzy? Może więc niczym biblijna Ewa, kusicielka, symbol zła i grzechu czy Helena, kobieta uwielbiana, według mitologii najpiękniejsza na świecie? Może jak wierna, kochająca Penelopa czy Izolda – kobieta kochanka? Może bezwzględna Lady Makbet? Zachwycająca swą niewinnością Zosia z *Pana Tadeusza*? Próżna i egoistyczna Izabela z *Lalki*? Dulska ze swoją drobnomieszcząską obłudą i podwójną moralnością? Jagna, bohaterka *Chłopów*, Justyna Bogutówna – bohaterka *Granicy*? Anastazja i Delfina – kobiety bezwzględne, wyrachowane, o których pisze H. Balzac?

Od wieków skomplikowana natura kobiet fascynowała i pobudzała do twórczego działania również artystów, malarzy takich jak: Axentowicz, Boznańska, Malczewski, Pankiewicz, Podkowińskiego, Wyczółkowskiego, Wyspiańskiego i wielu innych.

Sporo można jeszcze przytoczyć przykładów. W literaturze, ale i sztuce znajdziemy bowiem wiele niezwykle ciekawych kobiecych postaci, a przyglądając się im dochodzimy do wniosku, że zarówno wielkie damy, jak i proste kobiety pochodzące z gmin były niewyczerpaną skarbnicą kobiecych portretów.

O b c h o d z o n y 8 marca Międzynarodowy Dzień Kobiet, ustanowiony w 1910 roku przez Międzynarodówkę Socjalistyczną w Kopenhadze jako wyraz szacunku dla sufrażystek walczących o równouprawnienie kobiet, choć historia tego święta sięga aż do starożytności, obecnie obchodzony w 56 krajach, jest okazją do nakreślenia portretu współczesnej kobiety. Także tej, która wyprzedziła sporą część Europy w podejściu do równouprawnienia kobiet, a to za sprawą podpisanego 28 listopada 1918 roku przez Piłsudskiego dekretu, na mocy którego kobiety w Polsce uzyskały 100 lat temu czynne i bierne prawa wyborcze. Przed Brytyjkami, Hiszpankami czy Francuzkami.

A więc jaka jest współczesna kobieta? Czy to świetnie wykształcona, spełniona profesjonalistka, silnie zorientowana na rozwój kariery zawo-

dowej i odnosząca zawodowe sukcesy czy obywatelka świata, dla której osiągnięcie dobrej pozycji zawodowej i materialnej jest niezwykle ważne? A może wspaniała żona, przyjaciółka, matka, realizująca się przede wszystkim w kontaktach i relacjach z bliskimi, z rodziną? Może jednak niezadowolona ze swojego życia, zgorzkniała, wciąż zamartwiająca się o swoich bliskich, o finanse, rozczarowana swoim dotychczasowym życiem, niestabilna emocjonalnie, zazdrosna i podejrzliwa?

Czy współczesna Polka to kobieta nowoczesna, taka jak jej rówieśniczki w krajach zachodnich, interesująca się polityką, realizująca się w życiu, ale jednocześnie godząca wszystkie obowiązki i te zawodowe, i te rodzinne, czy też cały czas tradycyjna jak jej matka lub babka? Czy faktycznie to najbardziej skomplikowana ze wszystkich istot?

Dociekliwych, pragnących zagłębić się w wyniki badań, których zadaniem było danie odpowiedzi na pytanie, jakie są współczesne Polki, przeprowadzonych przez Katarzynę Pawlikowską i Dominikę Maison, odsyłam do książki ich autorstwa *Polki. Spełnione profesjo-*

Goździki – zdjęcie prywatnego obrazu R. Smorczewskiego
Autor: M. Dzierżymirska

nalistki. Rodzinne panie domu czy obywatelki Świata?

A czy współczesna kobieta Polka oczekuje dalszego kultywowania Dnia Kobiet, święta które zyskało swą największą popularność w czasach PRL-u, czy tęskni za tradycyjnym goździkiem, kawą czy rajstopami – nieodłącznymi wówczas atrybutami święta?

Mam nadzieję, że choć Święto Kobiet straciło w ciągu upływających lat na znaczeniu – zwyczaj składania w tym dniu kobietom życzeń i wręczania kwiatów niewątpliwie nadal jest niezwykle miły.

A więc drogie Panie, bądźcie na co dzień szczęśliwe, mądre, miejcie poczucie własnej wartości. Bądźcie piękne i ... tak trzymajcie!

Małgorzata Czerwiec-Dzierżymirska

Filia nr 17 ul. Ojcowska 27

 Biblioteka
Kraków

Naosiedlu Bronowice Wielkiej przy ul. Ojcowskiej 27 ma siedzibę Filia nr 17 Biblioteki Kraków.

Działalność rozpoczęła na początku lat 80. XX wieku jako Filia nr 11 Krowoderskiej Biblioteki Publicznej. W 2002 roku w placówce przeprowadzono generalny remont.

Filia znajduje się w budynku partelowym, dzięki czemu jest łatwy dostęp dla osób starszych, wózków z dziećmi czy osób z niepełnosprawnością.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców rozbudowującego się osiedla rozszerzono godziny udostępniania zbiorów. Od 2018 roku biblioteka jest czynna codziennie. Spowodowało to znaczący wzrost ilości odwiedzin i wypożyczeń. Szczególnie cieszy fakt, że coraz więcej dzieci korzysta z naszych zbiorów i usług. Mali czytelnicy mają wydzielony kącik, w którym bardzo chętnie przebywają, układają puzzle, kolorują czy oglądają książki. W 2013 roku otrzymaliśmy certyfikat: *Miejsce przyjazne Maluchom*.

Księgozbiór biblioteki ma charakter uniwersalny, obejmuje wydawnictwa z różnych dziedzin wiedzy, gromadzi literaturę piękną dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Na bieżąco kupowane są nowości wydawnicze.

Dla dzieci i młodzieży uczącej się oferujemy również lekturę szkolną, które sukcesywnie uzupełniamy. Bardzo zależy nam na jak najlepszej relacji i budowaniu więzi z czytelnikiem. Bibliotekarz chętnie służy pomocą przy doborze literatury i stara się jak najlepiej doradzić i wybrać odpowiednią książkę. Przy planowaniu zakupu nowości ważne są sugestie i propozycje czytelników.

Obecny zasób to ponad 7 tys. woluminów, dostęp do prenumerowanych czasopism: *Poradnik Domowy*, *Dobre Rady*, *Kraków*, *Czas literatury*. Również czytelnicy ofiarowują wiele periodyków, które są chętnie wypożyczane. Na miejscu można skorzystać także ze stanowiska komputero-

wego z bezpłatnym dostępem do Internetu oraz wi-fi.

Ze względu na niewielki metraż biblioteka niestety nie organizuje dużych imprez. Odbywają się jednak lekcje biblioteczne dla przedszkolaków i dzieci ze szkoły podstawowej, warsztaty plastyczne i głośne czytanie literatury. Z okazji Małopolskich Dni Książki *Książka i Róża* dzieci z pobliskiego przedszkola przygotowały piękne róże z bibuły, które w danym dniu były rozdawane czytelnikom. Pomysł ten zyskał duże uznanie, dlatego mamy zamiar go kontynuować. Biblioteka bierze też udział w organizowanej Wielkiej Zbiórce Książek przeznaczonych dla szpitali, przychodni i hospicjum. Dzięki dużemu zaangażowaniu czytelników udało nam się zebrać wiele bardzo interesujących pozycji. Biblioteka współpracuje z Przedszkolem Samorządowym nr 25 oraz z Prywatnym Przedszkolem im. św. Franciszka z Asyżu w Krakowie.

Zaletą małych filii bibliotecznych jest kameralny klimat i nastrój, jaki tu panuje oraz duża zażyłość bibliotekarza z czytelnikiem. Staramy się, aby każdy, kto nas odwiedzi, czuł się tu dobrze i chętnie do nas wracał. Zapraszamy.

Bożena Pietrzyk

Polecamy dorosłym

Być kobietą, być kobietą...

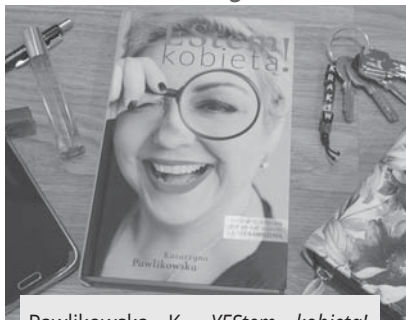
Nie jesteś idealna? A co to znaczy? Świat też nie jest idealny, ale przecież nikt tego od świata nie oczekuje. Usiądź i przeoddychaj to.

*Nie masz być idealna. Po prostu bądź sobą i ciesz się tym. (fragm. książki *YEStem kobietą!*)*

Katarzyna Pawlikowska, autorka książki *YEStem kobietą!* jest ekspertką w dziedzinie społecznych i konsumenckich zachowań kobiet. Wulkanem pozytywnej energii, wspaniałą mówczynią, spełnioną matką, żoną i przyjaciółką. I widać to bardzo wyraźnie w książce, którą napisała. Zdawać by się mogło, że pozycja pretenduje do miana poradnika, ale nie jest to kompendium wiedzy dla kobiet, w którym autorka pisze co robić, aby być lepszą wersją samej siebie. Nie, nie jest to elementarz, w którym można znaleźć złote rady, jak stać się kobietą perfekcyjną pod każdym względem. Jest to swego rodzaju przewodnik po tajemniczym świecie kobiety. Mnóstwo w nim informacji o tym, jak odczuwają kobiety, jakie mają spojrzenie na pewne sprawy, co jest dla nich ważne, itd. Pokazany jest też punkt widzenia mężczyzn. I najważniejsze stwierdzenie: płeć nie sprawia, że ktoś jest lepszy lub gorszy, po prostu wszyscy jesteśmy równi. Choć bardzo się między sobą różnimy. Książka napisana jest w żartobliwym stylu, przy okazji przemyca wiele ciekawych wyników badań dotyczących stylu życia współczesnych Polek. Podaje przykłady tego, iż kobiety często chcą być perfekcjonistkami we wszystkim, za cenę snu, jedzenia w biegu, spychania swoich potrzeb na dalszy plan, byle tylko wszystko w domu i w pracy było dopięte na ostatni guzik. Ale przecież nie od dziś wiadomo, że szczęśliwa kobieta to szczęśliwa matka, to szczę-

śliwe dziecko, szczęśliwa rodzina. Autorka zwraca uwagę na to, że nie warto aż tak się poświęcać dla innych, bo skutek będzie odwrotny od zamierzonego – zamiast spotkać się z wdzięcznością ze strony bliskich, stanimy się zgorzkniałe. Pawlikowska przekonuje, że nie trzeba robić wszystkiego idealnie, bo postępując w ten sposób możemy konkurować tylko o niezbyt szlachetny tytuł Niespełnionej Siłaczki, sfrustrowanej i rozczarowanej swoim życiem. Bądźmy więc kobietami nie tyle idealnymi, ile idealnie zadowolonymi z tego, jakie jesteśmy. Książkę polecam przede wszystkim paniom, które nie odkryły jeszcze drzemającego w sobie potencjału energii, siły, stylu i kobiecości. Mężczyźni też mogą po nią sięgnąć, gdyż autorka, wbrew tytułowi, zawarła w tej pozycji wiele ciekawych informacji również o panach. Polecam!

Małgorzata Koźma

Pawlikowska K., *YEStem kobietą!*, Warszawa: Edipresse Polska, 2018.

Krakowskie Dni z Grami Fabularnymi Lajconik

To dwudniowa impreza organizowana przez Stowarzyszenie Krakowska Sieć Fantastyki wraz z Młodzieżowym Domem Kultury Grunwaldzka 5 w Krakowie i Stowarzyszeniem Siemacha, która co roku przyciąga miłośników fantastyki, zagadnień popularnonaukowych oraz historii. Wszystkich łączy zamiłowanie do spędzania czasu wolnego na rozwijaniu zainteresowań związanych z grammi narracyjnymi i planszowymi.

W tegorocznej edycji planowane są bloki gier narracyjnych, planszowych i logiczno-zręcznościowych. Odbędą się konkursy, warsztaty, pokazy i turnieje gier. Pod hasłem przewodnim *Strach ma wielkie kości* organizatorzy nawiązują do fantastyki grozy i kina horroru, odkrywając na nowo klasę literatury i filmu. A to wszystko po to, aby wraz z uczestnikami wydarzenia poznawać niepoznane, nazywać nienazwane i oswajać nieoswo-

jone. A czego boją się starsi i młodszy? Nieznanego! Aby przybliżyć Państwu tematykę i mechanikę gier, głównie narracyjnych i planszowych, organizujemy spotkania otwarte dla młodzieży wraz z rodzicami w oddziałach Biblioteki Kraków. Organizatorzy opowiedzą Państwu o tym zagadnieniu, odpowiedzą na pytania, co to jest, o co w tym właściwie chodzi i jak otworzyć drzwi do magicznego świata wyobraźni. Podajemy terminy spotkań:

- 8 marca 2019 r. godz. 17.00, Filia nr 48 (os. Bohaterów Września 26),
- 15 marca 2019 r. godz. 17.00, Filia nr 20 (ul. Opolska 37),
- 30 marca 2019 r. godz. 9.00, Filia nr 45 Czytelnia i Wypożyczalnia Literatury Popularnonaukowej (ul. Teligi 24).

Po szczegóły Krakowskich Dni z Grami Fabularnymi *Lajconik 2019*, które odbędą się 6-7 kwietnia 2019, zapraszamy tutaj: <http://lajconik.ksf.org.pl/>.

Agnieszka Bolesławska

Salon Literacki Biblioteki Kraków
Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”
ul. Szczepańska 1

7 marca

„Czarna załoga – wieczór autorski Jadwigi Maliny” – godz. 18.00
Prowadzenie: Elżbieta Zechenter-Splawińska

Jadwiga Malina – poetka, animatorka kultury, członek redakcji kwartalnika *Czas Literatary*, sekretarz zarządu Krakowskiego Oddziału Stowarzyszenia Pisarzy Polskich. Autorka tomów wierszy: *Szukam ciemna, Zanim, Strona obecności, Od rozbłysku, Tu, Czarna Załoga*. Publikowała m.in. w *Dzienniku Polskim, Sycynie, Regionach, Odrze, Frazie*, a także portalach poetyckich. Wybrane wiersze poetki zostały przetłumaczone na język rosyjski, serbski, słoweński i angielski. Laureatka Nagrody Krakowskiej Książki Miesiąca za tom *Od rozbłysku* we wrześniu 2013 roku. Dwukrotnie wyróżniona Nagrodą Starosty Powiatu Myślenickiego. W 2016 roku nominowana do Nagrody Poetyckiej im. K.I. Gałczyńskiego – ORFEUSZ za tom *Tu*. Od 2009 roku kieruje Myślenicką Grupą Literacką TILIA.

14 marca

„Premiera filmu *Beata Szymańska. Złota Godzina*” – godz. 18.00
Scenariusz i realizacja: Tomasz Kamiński
Prowadzenie: Krzysztof Lisowski

Prof. dr hab. Beata Szymańska-Aleksandrowicz – poetka, autorka książek z zakresu filozofii, tłumaczka. Ukończyła studia w zakresie filologii polskiej i filozofii na Uniwersytecie Jagiellońskim. Debiutowała na łamach *Dziennika Polskiego* w 1960 roku. Teksty publikowała najczęściej w *Kulturze, Magazynie Kulturalnym, Nowym Wyrazie, Przekroju, Życiu Literackim*. Jako tłumaczka dokonuje przekładów z języka francuskiego, czeskiego i rosyjskiego. Opublikowała wiele książek i zbiorów wierszy. W 2014 roku nominowana do Nagrody Poetyckiej im. K.I. Gałczyńskiego – ORFEUSZ za tom *Złota Godzina*.

21 marca

„Rozrusznik – wieczór autorski Bożeny Boby-Dygi” – godz. 18.00
Prowadzenie: Jadwiga Malina

Bożena Boba-Dyga – poetka i pisarka, redaktorka opracowań zbiorowych, autorka licznych artykułów z dziedziny ochrony zabytków oraz korespondencji sztuk, a także esejów i reportaży; konserwatorka dzieł sztuki i zabytków architektury; artystka interdyscyplinarna i muzyk; animatorka kultury, założycielka Fundacji Art Forum, dyrektor Krakowskiego Festiwalu Akordeonowego. Autorka 9 tomów poetyckich wydanych w Polsce oraz w tłumaczeniach w Anglii i na Ukrainie.

28 marca

„Wręczenie Nagrody Krakowskiej Książki Miesiąca Marca dla Urszuli Honek za książkę *Pod wezwaniem*” – godz. 18.00
Prowadzenie: prof. Stanisław Burkot

Urszula Honek – polska poetka, publikowała m.in. w *Arteriach, Kwartalniku Filmowym, Opcjach, Twórczości i Dwutygodniku.com*. Laureatka Grand Prix IX Ogólnopolskiego Konkursu Poetyckiego im. Rainera Marii Rilkego 2013. W roku 2018 wydała drugą książkę poetycką zatytułowaną *Pod wezwaniem*.

Oferta kulturalno-edukacyjna filii Biblioteki Kraków

Zajęcia regularne

„E-Senior” – każdy wtorek godz. 12.00
Filia nr 49

os. Tysiąclecia 42, tel. 12 648-50-69

Uczestnicy zostaną zapoznani z podstawami obsługi komputera, programów tekstowych i graficznych oraz sprawnego wyszukiwania informacji w Internecie. Konieczne wcześniejsze zapisy telefoniczne lub osobiste w filii.

1 marca

„Zbieramy zakrętki” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 do 31 marca 2019 roku

Filia nr 21

ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

Filia nr 21 jest oficjalnym punktem zbiórki plastikowych zakrętek dla Fundacji Bez Tajemnic. Głównymi celami akcji są: bezinteresowna pomoc niepełnosprawnym dzieciom, podnoszenie świadomości ekologicznej oraz zbiórka surowca wtórnego.

„Konsultacje dla maturzystów” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 do 31 marca 2019 roku

Filia nr 21/ Wypożyczalnia dla Młodzieży

ul. Królewska 59, tel. 797-301-023

Spotkania przedmaturalne przygotowujące uczniów do egzaminu dojrzałości. Pomoc w wyborze tekstów i opracowań literatury. Porady, jak pracować z tekstem i tworzyć bibliografię.

„Zbieramy zakrętki” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 marca do 31 grudnia 2019 roku

Filia nr 28 / ul. Komandosów 1

Filia nr 31 / ul. Zachodnia 7/3a

Filia nr 32 / ul. Żywiecka 32

Filia nr 33 / ul. Zakopiańska 103

Filie nr 28, 31, 32, 33 są oficjalnymi punktami zbiórki plastikowych zakrętek dla Fundacji im. Brata Alberta. Głównymi celami akcji są: bezinteresowna pomoc niepełnosprawnym dzieciom, podnoszenie świadomości ekologicznej oraz zbiórka surowca wtórnego.

„W bibliotece jest super!” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 do 30 marca 2019 roku

Filia nr 49

os. Tysiąclecia 42, tel. 12 648-50-69

Gry i zabawy czytelniczo-edukacyjne dla dzieci w wieku wczesnoszkolnym.

5 marca

„Poranki teatralne” – godz. 9.00

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Spektakl dla dzieci w wykonaniu aktorów Teatru Otwartego TO, realizowany w ramach projektu *Festiwal Magia czytania z Fundacją PZU, Edycja II*. Konieczne wcześniejsze zapisy telefoniczne lub osobiste w filii.

„Maria Erbel – spotkanie autorskie” – godz. 18.00

Filia nr 21 / Czytelnia Naukowa

ul. Królewska 59, tel. 797-301-022

Maria Erbel, urodzona w woj. mazowieckim, od dziecka planowała studia na ASP w Krakowie, ostatecznie została lekarzem z trzema specjalizacjami. Jej hobby to twórczość literacka. Napisała cztery powieści: *Wyzwanie-Zamiana tożsamości*, *Wyzwanie-Konfrontacja*, *Pamiętnik Debory*, *Powiązania*.

6 marca

„Poznajemy zawód pisarza” – godz. 10.00

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797-301-027

Z okazji Międzynarodowego Dnia Pisarzy najmłodszy czytelnicy poznają tajniki tego zawodu. W trakcie zajęć przewidziano czytanie fragmentów książki Pawła Beręsewicza *Czy pisarzom burczy w brzuchu?*. Następnie uczestnicy opowiedzą o swoich ulubionych autorach.

„Poranki teatralne” – godz. 10.00

Filia nr 32

ul. Żywiecka 32, tel. 12 266-15-01

Spektakl dla dzieci w wykonaniu Teatru Otwartego TO, realizowany w ramach projektu *Festiwal Magia czytania z Fundacją PZU, Edycja II*. Konieczne wcześniejsze zapisy telefoniczne lub osobiste w filii.

„W ostrzu satyry Stanisława Jerzego Leca – głośne czytanie dla dorosłych” – godz. 11.00

Filia nr 54

os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

110. rocznica urodzin Stanisława Jerzego Leca będzie znakomitą okazją do zaprezentowania twórczości satyrycznej autora.

„W marcu jak w garncu – głośne czytanie dla maluchów” – godz. 17.00

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Podczas spotkania uczestnikom przedstawione zostaną wybrane polskie przysłowia oraz ich krótka etymologia.

„Madonny – wernisaż wystawy rzeźb Jacka Ożoga”

– godz. 18.00–19.00

Filia nr 26

ul. Komorowskiego 11, tel. 797-301-003

Polecamy dorosłym

Każdemu na ratunek

Ja niżej podpisany (...) dobrowolnie przyrzekam pod słowem honoru, że póki zdrow jestem, na każde wezwanie Naczelnika lub jego Zastępcy – bez względu na porę roku, dnia i stan pogody – stawię się w oznaczonym miejscu i godzinie odpowiednio na wyprawę zaopatrzoną i udam się w góry według marszruty i wskazań Naczelnika lub jego Zastępcy w celu poszukiwań zaginionego i niesienia mu pomocy. (...) Obowiązki swe pełnił będę sumiennie i gorliwie, pamiętając, że od mego postępowania zależnym być może życie ludzkie. W zupełnej świadomości przyjętych na się trudnych obowiązków i na znak dobrej swej woli powyższe przyrzeczenie przez podanie ręki Naczelnikowi potwierdzam*.

Jak podało Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w 2018 roku przeprowadzono w sumie 691 działań, w tym 230 z udziałem śmigłowca, pomocy udzielono 766 osobom, śmierć w Tatrach poniosło 15 osób. Od 1909 roku TOPR wyciągnęło z opałów niejednego śmiałka, któremu Tarty wydały się być łatwym zadaniem.

Po książkę *TOPR. Żeby inni mogli przeżyć* z ciekawości i nie żałuję – mnogość rodzajów wypadków i powodów wezwań ratowników jest zadziwiająca, a sama historia TOPR-u bardzo wciągająca. Mimo że lektura czasem przytłacza ilością informacji i smutnymi finałami, to nie można się od niej oderwać. Profesjonalizm polskich ratowników uznawany jest na całym świecie, ich poświęcenie zaś (prawie) nie zna granic.

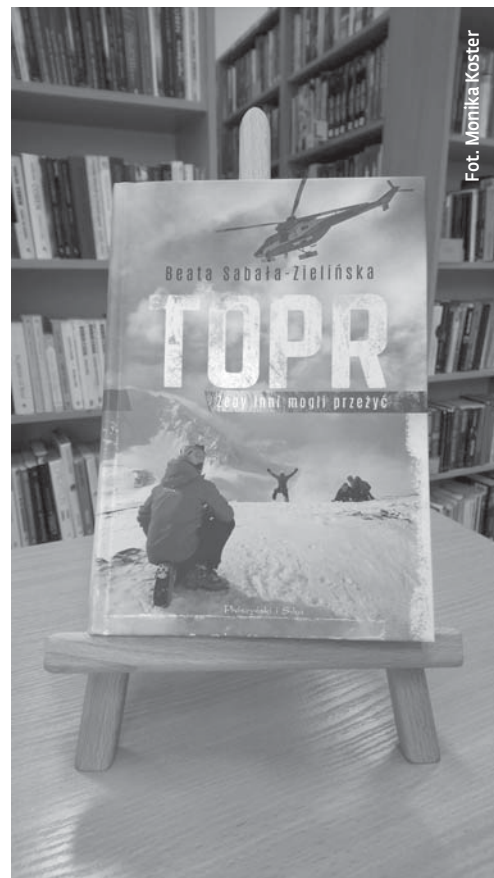
Autorka poprzez rozmowę z przedstawicielami TOPR-u przechodzi przez najistotniejsze sekcje. Jedną z najciekawszych dla mnie jako osoby bojącej się małych pomieszczeń i pajaków była ta o jaskiniach – czytając ten rozdział nieustannie miałam ciarki.

Książkę polecam wszystkim (szczególnie niedoświadczonym turystom), aby móc zobaczyć, że każda nieodpowiedzialność, na którą narażamy się podczas górskich wędrówek, jest niebezpieczna nie tylko dla nas, ale i ratowników, którzy bardzo często ratując innych ryzykują własnym życiem.

W dniu, gdy kończyłam pisać recenzję – 30 stycznia 2019, ratownicy TOPR brali udział w trzech akcjach ratunkowych: udzielili pomocy turystom porwanym przez lawinę, sprowadzi-

li do schroniska turystkę zagubioną w rejonie Żółtego Potoku, a także pomogli parze, która utknęła w stromych, głębokich śniegach schodząc ze Świnicy w kierunku Zawratu – uszkodzony został sprowadzony do schroniska, a jego towarzyszką spędziła noc w jamie śnieżnej z czuwającym przy niej ratownikiem, czekając na odpowiednie warunki dla śmigłowca. Wychodząc kolejnym razem w Tatry cieszymy się, że jest ktoś, kto nie zostawi nas samych nawet w najgorszych tarapatkach.

Jolanta Oleksa

Fot. Monika Koster

Sabała-Zielińska B., *TOPR. Żeby inni mogli przeżyć*, Warszawa: Prószyński Media, 2018.

* Przysięga składana przy wstępowaniu do Tatrzańskie Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego na ręce Naczelnika TOPR – tej samej treści od 1909 roku.

Festiwal Magia Czytania z Fundacją PZU, Edycja II

Od listopada 2018 roku Biblioteka Kraków realizuje II edycję projektu *Festiwal Magia Czytania z Fundacją PZU*. Wydarzenia w ramach tego przedsięwzięcia będą odbywać się do października 2019 roku.

Wśród głównych komponentów projektu znajdują się:

- Magiczny Czytelnik – akcja mająca na celu rozbudzenie w dzieciach potrzeby czytania książek i korzystania z oferty biblioteki – akcja ruszyła 1 lutego 2019 roku, szczegóły oraz regulamin dostępne są w każdej filii Biblioteki Kraków.
- Literaccy przewodnicy – cykl dwudziestu jeden spotkań z autorami książek dla dzieci i młodzieży m.in.: Alicją Biedrzycką, Agnieszką Tyszką, Justyną Bednarek, Katarzyną Ryrych i Waldemarem Cichoniem.
- Warsztaty literacko-plastyczne – zajęcia z krakowskimi pisarzami i plastykami: Weroniką Śliwiak-Motak, Joanną Rusinek i Agnieszką Zimnowodzka. Celem piętnastu warsztatów jest rozbudzenie i rozwijanie zainteresowań dzieci i młodzieży wartościową literaturą oraz utrwalenie nawyku czytania.

- Poranki literackie – spektakle teatralne dla dzieci. Część pokazów odbędzie się z audio deskrypcją lub z tłumaczeniem na Polski Język Migowy.
- Śladami literackiej przeszłości Krakowa – zaplanowano dziesięć spacerów przybliżających literackie historie Krakowa:
  - Szlakiem krakowskich legend.
  - Śladem Żółtej cizemki.
  - Śladami babci Brygidy.
  - Śladami Baltazara Gąbki.
  - Wawelskie spotkania.
- Warsztaty tworzenia gier planszowych, podczas których wspólnie opracowana zostanie gra planszowa oparta na książkach, których akcja rozgrywa się w Krakowie.

Festiwal Magia Czytania ma na celu nie tylko szeroko rozumianą promocję czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży, ale także zwiększenie dostępu do kultury osobom z niepełnosprawnością. Szczegółowe dane dotyczące wybranych zajęć znajdują Państwo na stronie Biblioteki Kraków www.biblioteka.krakow.pl. Projekt finansowany jest ze środków Fundacji PZU.

Jolanta Oleksa

Środek motka czyli zajęcia dla seniorów

W Oddziale dla Dorosłych Filii nr 56 Biblioteki Kraków w os. Zgody 7 w jedną środę w miesiącu spotykają się seniorki lubiące wykonywać prace artystyczno-manualne. Podczas pierwszych warsztatów, które odbyły się w marcu 2016 roku, uczestniczki wymieniały się doświadczeniami w wykonywaniu haftów, serwet i robótek szydełkowych. Nieliczne początkowo grono z czasem zaczęło się powiększać. Panie zdążyły się lepiej poznać i zaprzyjaźnić, dzieląc się radościami i troskami dnia codziennego.

Uczestnicząc w zajęciach miały możliwość obejrzenia prezentacji dotyczącej historii zakładek książkowych i ekslibrisów, a następnie własnoręcznie je wykonały. Prace można było obejrzeć w oknie wystawowym. Pojawiły się tam także efekty wcześniejszych spotkań, m.in. wianki z papierowych kwiatów, kartki okolicznościowe wykonane metodą quillingu oraz prace malarskie inspirowane muzyką. Każde zajęcia rozpoczynają się od polecenia książek nawiązujących do danego tematu.

Biblioteka Kraków dla uczestniczek warsztatów *Środek motka* zorganizowała wyjątkowe zajęcia poza stałym miejscem spotkań. Panie odwiedziły Pracownię i Muzeum Witrażu, które mieści się przy al. Z. Krasińskiego 23. Obejrzały bogatą ekspozycję, zapoznały się z historią powstania witraży, a następnie pod okiem mistrza własnoręcznie je wykonały.

Uczestniczki zajęć korzystają także z różnorodnej oferty Klubu Dziennikarzy „Pod Gruszką” przy ul. Szczepańskiej 1. Z dużą przyjemnością wysłuchały recytalu w wykonaniu Laury Łącz.

Serdecznie zapraszam seniorów i seniorki chcących spotkać się, porozmawiać i odpocząć tworząc własne prace w miłej i życzliwej atmosferze. Spotkania są bezpłatne, odbywają się w wybraną środę miesiąca o godz. 17.00. Informacji mogą Państwo zasięgnąć w Oddziale dla Dorosłych Filii nr 56 w os. Zgody 7 lub sprawdzić na stronie www.biblioteka.krakow.pl

Anna Trojanowska

Wernisaż wystawy prac Jacka Ożoga – malarza, rzeźbiarza i grafika. Na wystawie zaprezentowane zostaną prace poświęcone tematyce religijnej, szczególnie interpretacje związane z kultem Maryjnym.

7 marca

„Poranki teatralne” – godz. 9.00

Filia nr 41

ul. Gołaśka 13/1, tel. 797-024-022

Spektakl dla dzieci w wykonaniu Teatru Otwartego TO, realizowany w ramach projektu *Festiwal Magia czytania z Fundacją PZU, Edycja II*. Konieczne wcześniejsze zapisy telefoniczne lub osobiste w filii.

„Czi-Tam – język polski jest ą-ę” – godz. 10.00

Filia nr 7

al. Pokoju 33, tel. 12 414-26-01

Zajęcia zorganizowane w ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego. Wprowadzenie do tematu odbędzie się przy użyciu techniki *kamishibai*. Zabawa słowem pozwoli wyćwiczyć poprawną wymowę języka ojczystego. Spotkanie dla dzieci w wieku 4-6 lat.

„Spotkanie autorskie z Apolonią Ptak” – godz. 16.30

Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Dorosłych

ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

W ramach Narodowego Dnia Pamięci *Żołnierzy Wyklętych* (1 marca) odbędzie się spotkanie z Apolonią Ptak, autorką piszącą o żołnierzach wyklętych. Podczas spotkania przewidziano głośną lekturę fragmentów opowiadań autorki w wykonaniu aktora teatralnego i filmowego Włodzimierza Chrenkoffa.

„Abstrakcje – wernisaż wystawy Marii Leśniak” – godz. 17.00

Filia nr 25

ul. Fałata 2, tel. 797-301-002

Wernisaż wystawy prac Marii Leśniak – poetki i malarki. Wystawione obrazy charakteryzują się oryginalnym stylem. Prace malarki znajdują się w galeriach i zbiorach prywatnych wielu krajów świata.

„Wernisaż wystawy Małgorzaty Winkowskiej *Przebudzenie*”

– godz. 18.00

Filia nr 21 / Czytelnia Naukowa

ul. Królewska 59, tel. 797-301-022

Wernisaż wystawy.

8 marca

„Dzień kobiet” – w godzinach otwarcia biblioteki w dniu 8 marca 2019 roku

Filia nr 3

pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3, tel. 12 618-91-81

Z okazji Dnia Kobiet każda czytelniczka wypożyczająca książki otrzyma słodki upominek. Czytelnikom polecane będą publikacje, których głównymi bohaterkami są kobiety i dziewczęta.

„Literaccy przewodnicy” – godz. 12.00

Filia nr 56 / Oddział dla dzieci i młodzieży

os. Zgody 7, tel. 12 642-16-43

Spotkanie z autorką książek dla dzieci i młodzieży Katarzyną Ryrych, realizowane w ramach projektu *Festiwal Magia czytania z Fundacją PZU, Edycja II*. Konieczne wcześniejsze zapisy telefoniczne lub osobiste w filii.

„Galeria Ekslibrisu w Bibliotece Kraków: Świat kobiet w ekslibrisie – wernisaż wystawy” – godz. 17.00

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797-301-026

Wystawa nawiązuje do święta kobiet, dawniej obchodzonego uroczysto, które i dzisiaj ponownie cieszy się sporą popularnością. Ma to również odzwierciedlenie w sztuce ekslibrisu. Wystawę opracował Jacek Owczarek.

„Každy z nas może zostać bohaterem. Gry fabularne – o co w tym właściwie chodzi?” – godz. 17.00

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Dawno dawno temu w odległej galaktyce (George Lucas), czyli ty wybierasz miejsce i czas akcji swojej opowieści, bo granie w gry fabularne jest jak pisanie książek, w których ty sam przeżywasz przygody bohatera. Przyjdź na spotkanie z organizatorami Krakowskich Dni z Grami Fabularnymi – Lajconik 2019 i dowiedz się więcej – o co w tym chodzi i jak zacząć. Zapraszamy młodzież, rodziców i wszystkich zainteresowanych do zaznajomienia się z tematyką gier fabularnych, planszowych i innych.

„Przystanek poetycki Piaski – cykl spotkań z poezją” – godz. 18.00
Filia nr 40

ul. Łużycka 55, tel. 797-024-017

Spotkanie organizacyjne dotyczące utworzenia *Przystanku poetyckiego Piaski* w Filii nr 40 Biblioteki Kraków. Prowadzenie: Lucyna Beldowska.

„Wernisaż wystawy *Wiatraki Jana Bosaka*” – godz. 18.30

Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Dorosłych

ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

Wernisaż wystawy.

„Cztery Pory Roku – wernisaż wystawy prac Jacka Ożoga”

– godz. 19.00

Filia nr 40

ul. Łużycka 55, tel. 797-024-017

Otwarcie wystawy malarstwa Jacka Ożoga.

11 marca

„Poranki teatralne” – godz. 9.30

Filia nr 44

ul. Spółdzielców 3, tel. 517-377-202

Spektakl dla dzieci w wykonaniu Teatru Otwartego TO, realizowany w ramach projektu *Festiwal Magia czytania z Fundacją PZU, Edycja II*. Konieczne wcześniejsze zapisy telefoniczne lub osobiste w filii.

„Zabawa z kolorami – głośne czytanie dla maluchów” – godz. 10.00

Filia nr 48

os. Boh. Wrzeźnia 26, tel. 12 645-95-27

W czasie spotkania uczestnikom przedstawiona zostanie magia kolorów w książce Herve Tullet'a *Kolory*. W trakcie zajęć przewidziano wykonanie pracy plastycznej.

„Czytam i polecam” – godz. 17.00

Filia nr 54

os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

Spotkanie z czytelnikami Biblioteki Kraków służące promocji czytelnictwa poprzez omawianie nowości wydawniczych i preferencji czytelniczych poszczególnych uczestników.

12 marca

„Od Tatr po Himalaje, czyli wyobrażenia a rzeczywistość”

– godz. 11.00

Filia nr 43

ul. Gen. Jasińskiego 32, tel. 797-024-002

Podczas prelekcji multimedialnej słuchacze zostaną wprowadzeni w świat historii himalaizmu, ze szczególnym uwzględnieniem współczesnych polskich osiągnięć. Prowadzenie: Jakub Nodzyński.

„W poszukiwaniu wiosny” – godz. 13.00

Filia nr 16

ul. Radzikowskiego 29, tel. 797-301-005

Wiosenne spotkanie z wykorzystaniem techniki *kamishibai*. Dodatkowo uczestnicy będą rozwiązywać wiosenne zagadki. Konieczne wcześniejsze zapisy telefoniczne lub osobiste w filii.

„Różne odcienie uczuć – czyli wokół książki Marii Nurowskiej *Miłość rano, miłość wieczorem*” – godz. 16.00

Filia nr 2

ul. Krakowska 29, tel. 12 422-92-43

Spotkanie w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki, podczas którego uczestnicy będą rozmawiać o książce Marii Nurowskiej *Miłość rano, miłość wieczorem*. Różne odcienie miłości zarówno tej zmysłowej pomiędzy kochankami, jak i rodzinnej więzi. Uczestnicy zastanowią się nad niezwykłą trwałością uczuć, które są w stanie przetrwać wojenną zawieruchę i wieloletnią rozłąkę.

„Wernisaż wystawy Januarego Witkowskiego” – godz. 16.30

Filia nr 54

os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

Uroczyste otwarcie wystawy rysunków Januarego Witkowskiego *Lodojady z Alei Róż* oraz spotkanie z autorem. January Witkowski „nowohucianin z artystyczną duszą” – poeta, satyryk, malarz i rysownik – opowie o pasjach i kulisach tworzenia nowohuckich portretów.

Polecamy młodzieży

Powrót Królowej?

Zaczął się od opowiadania. Później pojawiły się powieści. A z nimi bohaterowie niezwykli i zwyczajni zarazem. Ewa Białołęcka przedstawiła grupę młodych ludzi obdarzonych fantastycznymi darami, lecz płacących za nie ogromną cenę. Głuchoniemy Kamyk potrafi tworzyć iluzje piękne, lecz nieme jak on sam. Nocny Śpiewak może zamienić kamień w najcenniejsze kruszce, odstrasza jednak wyglądem zwierzęcia. Jagoda z łatwością odczytuje ludzkie myśli i emocje, nie jest jednak łatwo być jedyną dziewczyną obdarzoną magicznymi zdolnościami. Magia, którą władają wcale nie rozwiązuje ich problemów. Ich wyjątkowość prowadzi wprost do Kręgu Magów, instytucji zrzeszającej i szkolącej władających magicznymi darami. Szybko okazuje się, że bohaterów czeka niepewna przyszłość, z którą muszą się zmierzyć. W czterech częściach cyklu przeżyjemy z Kamykiem i jego przyjaciółmi wiele przygód. Poznamy młodego smoka, który szuka rozrywki poza swoją rodzinną wyspą. Zwiedzimy ubogie wioski i bogate królestwa. Zostaniemy wciągnięci w intrygi, ale też będziemy świadkami niesamowitej siły przyjaźni, która pcha naszych bohaterów do przodu mimo przeciwności losu.

Ewa Białołęcka została okrzyknięta Królową Polskiej Fantastyki. Od publikacji czwartego tomu serii minęło jednak 15 lat, a w czytelnikach pozostał ogromny niedosyt – brakuje zakończenia historii urwanej i porzuconej przez autorkę na długi czas. Apetyt na powieści Białołęckiej zaostrzyło niedawno Wydawnictwo Jaguar wydając wznowienie *Kronik Drugiego Kręgu* w atrakcyjnej szacie graficznej. Echem rozniósł się również wieści o powrocie autorki do świata Kamyka i Nocnego Śpiewaka. Wznowienie serii miało poprzedzić wydanie długo wyczekiwanego przez fanów piątego tomu, wieńczącego przygody młodych Magów z Drugiego Kręgu. Nadal czekamy na konkretne informacje na temat nowej powieści. Niełatwo po tylu latach wrócić do świata magii, ale dla fanów serii Ewa Białołęcka próbuje. Czy Królowa powróci? Trzymam kciuki.

Joanna Pękała

Białołęcka E., *Naznaczeni błękitem*, Warszawa: Wydawnictwo Jaguar, 2018.

Białołęcka E., *Drugi Krąg*, Warszawa: Wydawnictwo Jaguar, 2018.

Białołęcka E., *Kamień na szczycie*, Warszawa: Wydawnictwo Jaguar, 2018.

Białołęcka E., *Piołun i miód*, Warszawa: Wydawnictwo Jaguar, 2018.

Kobieca siła

W ostatnich kilku latach w literaturze dla dzieci i młodzieży panuje trend na tzw. *HERstory*, czyli historie, opowiadania o kobietach. Pewnie wiele osób słyszało o popularnej w 2017 roku książce *Opowieści na dobranoc dla młodych buntowniczek*, o której pisaliśmy w poprzednich numerach niniejszego czasopisma. Do tego samego nurtu można zaliczyć książkę Joanny Kończak *Kobiety. Badaczki, czempionki, awanturnice* adresowaną do dzieci w wieku szkolnym.

Nieprzypadkowo w marcu mówimy o roli kobiet w rozwoju świata. Książka Joanny Kończak to prezentacja sylwetek 35 kobiet pochodzących z różnych stron świata, mniej lub bar-

dziej rozpoznawalnych, które miały wpływ na naukę, sztukę i kulturę. Wszystkie postacie łączy determinacja, trud, odwaga i dążenie do jakiegoś celu w życiu. Każdy rozdział to opowieść o wskazanej postaci, ale w treść wplecione zostały krótkie informacje o innych kobietach związanych z daną dziedziną.

Biogramy to nie tylko fakty, ale również kontekst społeczny, rodzinny oraz ciekawostki o różnych krajach. Wśród zaprezentowanych osobowości są m.in. matematyczki, aktorki, podróżniczki, lekarki, działaczki. Najstarsza urodziła się w roku 1799, a najmłodsza w 2003. Przegląd bohaterek

dokończenie na s. 7 →

Odwaga Flory Banks

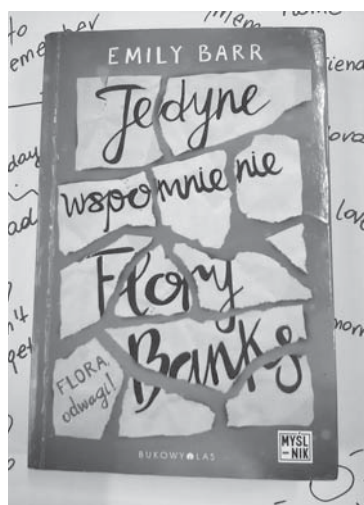
Nawet najdłuższa podróż zaczyna się od pierwszego kroku.

Siedemnastoletnia, jasnowłosa Flora Banks ma kochających rodziców, wspaniałego brata, odnaną przyjaciółkę Paige i grono znajomych. Zna każdy kąt w portowym mieście Penzance, w którym mieszka. Jest niezwykle żywiołową i kontaktową nastolatką, więc pewnie mogłaby oprowadzać po „ostatnim mieście Anglii” niemal zawodowo. Flora nigdy nie opuściła swojego miasta, to jedyne miejsce według jej matki, w którym może być bezpieczna, ponieważ Flora cierpi na amnezję następczą. Oznacza to, że może utrzymać myśli i wspomnienia w pamięci przez kilka godzin, ale potem znikają. Dobrze pamięta czas sprzed pewnego wydarzenia, które zmieniło jej świat, gdy miała dziesięć lat, ale jasne obrazy wydarzeń, uporządkowane w taki sposób, by można je było wspominać, to dla Flory luksus. Nie zapamiętuje nowych informacji, a przywoływanie wcześniej przyswojonych faktów też może być nieco niekształcone. Zawsze ma przy sobie notes z najważniejszymi informacjami o niej samej i bieżącymi notatkami. Poza tym Flora często robi zapiski na własnych dłoniach i przedramionach. Flora stara się zawierać nowe znajomości, funkcjonować wśród rówieśników i przeżywać to wszystko, co jest ich udziałem. Pierwszy pocałunek – niczym w bajce – sprawia, że Flora zaczyna pamiętać. W pamięci Flory zakotwiczają się nowe wspomnienia. Niestety Drake – chłopak, z którym to wspomnienie jest tak silnie związane – wyjeżdża do Longyearbyen (Spitsbergen, archipelag Svalbard). Flora nie wierzy w to, że może pamiętać. Krąży wokół tego wspomnienia, powtarzając jego sekwencję z drobiazgowością, odtwarzając notatki i tworząc nowe. Ma poczucie zagubienia i osamotnienia, nie dowierza w to, co dzieje się dookoła. Jej dezorientację potęguje wyjazd rodziców do chorego brata. Flora rozpoczyna pogon za jedynym wspomnie-

niem, które udało jej się zatrzymać na stałe od czasu, kiedy straciła zdolność pamiętania. Bohaterka wyrusza w podróż. Być może najważniejszą w swoim życiu. Nic nie jest jednak takie, jakim się wydaje...

Florę Banks powołała do życia znana brytyjska pisarka – Emily Barr. Kiedy kończyła opowieść o Florze, jadąc akurat pociągiem, dwie siedzące za nią panie, które najwyraźniej czytały to, co właśnie powstawało, skomentowały powieść słowami: *Nie sądzę, że wygra Nagrodę Bookera*. Panie miały rację, co nie zmienia faktu, że powstała zgrabnie napisana, wciągająca książka o tym, że każdy ma w świecie swoje miejsce, własną opowieść z otwartym zakończeniem. Autorka po napisaniu i wydaniu książki sama wybrała się śladami swojej bohaterki. Powieść spodoba się starszej młodzieży. I być może dorosłym, jeśli tylko zapomną... o swoim wewnętrznym krytyku.

Ewa Cywińska

Barr E., *Jedynym wspomnieniem Flory Banks*, Wrocław: Bukowy Las, copyright 2017.

dokończenie ze s. 6 →

jest niezwykle różnorodny. Polskę reprezentują Maria Skłodowska-Curie, Wanda Rutkiewicz oraz Antonina Zabińska. Jeżeli chcesz się dowiedzieć, która kobieta jest pierwszą programistką, która wymyśliła małą czarną sukienkę, a która zdobyła Mount Everest, sięgnijcie po książkę. Niech Was nie zniechęci spora ilość tekstu, duży format i jej ciężar.

Treść uzupełniają intrygujące, nietypowe i malarskie ilustracje absolwentki łódzkiej Akademii Sztuk Pięknych – Karoliny Matyjaszkowicz. Każda bohaterka została sportretowana oraz przedstawiona w różnych ujęciach np.

przy pracy, w konkretnej sytuacji, w towarzystwie innej osoby.

Na zakończenie polecam zajrzeć do postłowa, w którym autorka zachęca i motywuje dziewczynki, kobiety do realizacji marzeń i planów, nawet tych najmniejszych, by być szczęśliwą i spełnioną. Wspaniałą puentą są jej słowa: *Wy, podobnie jak różne moje bohaterki, macie marzenia, siłę i nieograniczone możliwości. Tylko w siebie wierzcie i róbcie swoje.*

Paulina Knapik

Kończak J., *Kobiety. Badaczki, czempionki, awanturnice*, Warszawa: Nasza Księgarnia, 2018.

13 marca

„Naplotkowała sosna, że już się zbliża wiosna” – godz. 17.00–18.00

Filia nr 8

ul. Brodowicza 1, tel. 12 412-49-55

Spotkanie dla dzieci, podczas którego poprzez głośną lekturę wierszy Jana Brzechwy, Wiesława Drabika, Marii Konopnickiej i Hanny Ożogowskiej uczestnicy będą poznawać oznaki wiosny. W trakcie zajęć przewidziano wykonanie portretu Pani Wiosny z wykorzystaniem materiałów papierniczych.

„Literaccy przewodnicy” – godz. 11.00

Filia nr 26

ul. Komorowskiego 11, tel. 797-301-003

Spotkanie z autorką książek dla dzieci Alicją Biedrzycką, realizowane w ramach projektu *Festiwal Magia czytania z Fundacją PZU, Edycja II*. Konieczne wcześniejsze zapisy telefoniczne lub osobiste w filii.

„Co za szczęście! / Co za pech! Thomasa Hallinga i Ewy Eriksson”

– godz. 13.00

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki dla Dzieci, podczas którego uczestnicy będą rozmawiać o książce Thomasa Hallinga i Ewy Eriksson *Co za szczęście! / Co za pech!*.

„Magia Teatru – technika kamishibai” – godz. 17.00

Filia nr 56 / Oddział dla Dzieci i Młodzieży

os. Zgody 7, tel. 12 642-16-43

Spotkanie w ramach Klubu Słuchającego Malucha dla rodziców z dziećmi do lat 6. Podczas zajęć uczestnicy poznają technikę *kamishibai* oraz przygotowują autorskie opowiadanie.

14 marca

„Dlaczego warto być miłym – Bajka o Ciepłym i Puchatym”

– godz. 10.00

Filia nr 49

os. Tysiąclecia 42, tel. 12 648-50-69

Zajęcia literackie z elementami bajkoterapii dla dzieci w wieku przedszkolnym. Konieczne wcześniejsze zapisy telefoniczne lub osobiste w filii.

15 marca

„Czarodziejska i nieuchwytna, czyli rzecz o życiu i twórczości Agnieszki Osieckiej” – godz. 10.30

Filia nr 45 / Czytelnia i Wypożyczalnia Popularnonaukowa

ul. Teligi 24, tel. 797-024-019

Tematem prelekcji multimedialnej będzie życie i twórczość Agnieszki Osieckiej. Prowadzenie: Krystyna Maśnik.

„Literaccy przewodnicy” – godz. 10.00

Filia nr 7

al. Pokoju 33, tel. 12 141-26-01

Spotkanie z autorką książek dla dzieci i młodzieży Katarzyną Ryrych, realizowane w ramach projektu *Festiwal Magia czytania z Fundacją PZU, Edycja II*. Konieczne wcześniejsze zapisy telefoniczne lub osobiste w filii.

„Każdy z nas może zostać bohaterem. Gry fabularne – o co w tym właściwie chodzi?” – godz. 17.00

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797-301-026

Dawno dawno temu w odległej galaktyce (George Lucas), czyli ty wybierasz miejsce i czas akcji swojej opowieści, bo granie w gry fabularne jest jak pisanie książki, w których ty sam przeżywasz przygody bohatera. Przyjdź na spotkanie z organizatorami Krakowskich Dni z Grami Fabularnymi – Lajconik 2019 i dowiedz się więcej – o co w tym chodzi i jak zacząć. Zapraszamy młodzież, rodziców i wszystkich zainteresowanych do zaznajomienia się z tematyką gier fabularnych, planszowych i innych.

„Rozrywka w sieci dla dzieci” – godz. 17.00–18.00

Filia nr 26

ul. Komorowskiego 11, tel. 797-301-003

Tydzień z Internetem – prezentacja stron z bajkami, gramami i portalami dla dzieci.

„Wiosenne kwiaty – zajęcia plastyczne dla dzieci” – godz. 17.00

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Podczas zajęć uczestnicy wykonają kolorowe kwiaty z papieru.

„Planszowisko” – godz. 17.00

Filia nr 56 / Oddział dla Dzieci i Młodzieży

os. Zgody 7, tel. 12 642-16-43

Rozgrywki dla dzieci w wieku 8-11 lat w gry planszowe uczące współpracy oraz kreatywnego i logicznego myślenia.

16 marca

„Venezia. Venezia” – godz. 10.00

Filia nr 45 / Czytelnia i Wypożyczalnia Popularnonaukowa

ul. Teligi 24, tel. 797-024-019

Pokaz zarejestrowanego na DVD przedstawienia Narodowego Starego Teatru im. Heleny Modrzejewskiej przygotowanego na podstawie dramatu Carlo Goldoniego w reżyserii Giovanniego Pampiglione. Spotkanie adresowane do seniorów.

18 marca

„IX Turniej Szachowy Biblioteki Kraków – zapisy” – w godzinach otwarcia biblioteki do 22 marca 2019 roku

Filia nr 45 / Czytelnia i Wypożyczalnia Popularnonaukowa

ul. Teligi 24, tel. 797-024-019

Zapisy do udziału w otwartym turnieju szachowym (7 rund systemem szwajcarskim) w Filii nr 45 Czytelnia i Wypożyczalnia Popularnonaukowa, tel. 797-024-019, filia_45_pop_nauk@biblioteka.krakow.pl. Turniej odbędzie się 23 marca w godzinach 14.00-19.00.

„Wiosenne impresje – głośne czytanie dzieciom” – godz. 9.30

Filia nr 54

os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

Zbliżająca się pora roku będzie okazją do przeczytania dzieciom wierszy i opowiadań wiosennych.

„Moje klimaty – wernisaż wystawy” – godz. 18.00

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797-301-026

Wernisaż wystawy prac Jadwigi Skrzypek. Maluje amatorko, dla siebie, przyjaciół i rodziny, umiejętności doskonaliła w pracowni artysty malarza i grafika Stefana Berdaka, skąd trafiła do Bronowickiego Stowarzyszenia Przyjaciół Sztuk Wszelkich. Tematycznie koncentruje się wokół pejzażu, choć maluje także kwiaty. Artystka z reguły utrwała krajobrazy miejsc, w których bywała. Podstawowym środkiem wyrazu, a także ekspresji, jest kolor. Malarstwo pozostaje źródłem siły witalnej, skąd czerpie radość i wytchnienie.

19 marca

„Czarodziejska i nieuchwytna, czyli rzecz o życiu i twórczości Agnieszki Osieckiej” – godz. 11.00

Filia nr 43

ul. Gen. Jasińskiego 32, tel. 797-024-002

Tematem prelekcji multimedialnej będzie życie i twórczość Agnieszki Osieckiej. Prowadzenie: Krystyna Maśnik.

„Moje czytanie *Lalki* Bolesława Prusa” – godz. 18.00

Filia nr 21 / Czytelnia Naukowa

ul. Królewska 59, tel. 797-301-022

Wykład prof. dra hab. Adama Kulawika *Moje czytanie „Lalki” Bolesława Prusa*. Adam Kulawik jest nauczycielem akademickim, teoretykiem literatury, literaturoznawcą i autorem wielu prac teoretyczno-literackich z dziedziny poetyki.

20 marca

„Przyjazny Internet. Jak bezpiecznie korzystać z Internetu?” – godz. 10.00

Filia nr 4

ul. Bobrowskiego 11, tel. 12 412-76-91

Warsztaty dla dzieci w wieku 5-7 lat poświęcone bezpiecznemu korzystaniu z Internetu.

„Naplotkowała sosna, że już się zbliża wiosna” – godz. 17.00-18.00

Filia nr 8

ul. Brodowicza 1, tel. 12 412-49-55

Spotkanie dla dzieci, podczas którego poprzez głośną lekturę wierszy Jana Brzechwy, Wiesława Drabika, Marii Konopnickiej i Hanny Ożogowskiej uczestnicy będą poznawać oznaki wiosny. W trakcie zajęć przewidziano wykonanie portretu Pani Wiosny z wykorzystaniem materiałów papierniczych.

„Wiosna, ach to Ty” – godz. 17.00

Filia nr 49

Polecamy dzieciom

O pewnej dziewczynce

W „miesiącu kobiet” – marcu – przedstawiamy Wam, Drodzy Rodzice, niepowtarzalną książkę *Była sobie dziewczynka*, która wydana została w 2018 r. przez Wydawnictwo TADAM. Autor, Piotr Drobny, dedykuje ją swojej córce Matyldzie. Pozycję dopełniają oryginalne ilustracje wykonane przez Łukasza Majewskiego.

Duet Panów zabiera czytelników w niewiarygodną podróż po wybranych epokach historycznych oraz na przeróżne, czasem bardzo odległe od siebie krańce świata. Na każdej ze stron poznajemy postać dziewczynki, jej imię, okoliczności towarzyszące jej narodzinom, obrzędy z tym związane, rytuały towarzyszące jej wzrastaniu i wychowaniu. Dowiemy się także, jak wyglądało jej codzienne życie. Jak, gdzie i czym się bawiła, jak była ubierana i czesana. Czy mogła się uczyć, a jeśli tak, to czego. W jaki sposób i kiedy była przysposabiana do swoich obowiązków. A także w jakim wieku była zwyczajowo wydawana za mąż.

Na łamach tej książki nie znajdziemy suchej wylizanki na powyższe pytania, przeprowadzonej według sztywnego schematu. W zamian autor proponuje nam ciekawą opowieść o konkretnej dziewczynce: Safonie z Grecji, Yao z Chin, Samicie z Nepalu czy Azizie z Afganistanu, wylizać można jej bez końca, wszak dziewczynek jest aż 25. Opisy elementów składowych ich życia i codzienności są zarysowane w niezwykle ciekawy i barwny sposób. Dzięki czemu wszyscy czytający tę książkę mogą się dosłownie „wczuć w skórę” poznanych dzieci.

Drodzy rodzice, czy wiedzieliście, że dziewczynka mieszkająca wśród plemienia Polan dopiero, gdy miała 7 lat w trakcie obrzędu zaplecicin otrzymała swoje właściwe imię? Zaś dziewczynka urodzona wśród Romów mając 12 lat była sprzedawana przez ojca na targu? Nie zdradzimy więcej szczegółów z książki – sprawdźcie sami wspólnie ze swoimi pociechami.

Współczesne dziewczynki często nie zdają sobie nawet sprawy, jakie mają szczęście żyjąc w dzisiejszych czasach, w kochających je rodzinach. Mając dach nad głową, ciepłe posiłki, mogąc robić tak wiele rzeczy, mieć pasję, uprawiać sporty... To bardzo ważna nauka płynąca z tej książki. Porównanie do innych dzieci, które nie miały, a często nadal nie mają, tak wesołego życia pozwala docenić to, co się ma. Taki też był zamysł samego autora, co podkreśla ostatnia strona książki, a zwięźczone słowo: [...] *Możesz pilotować odrzutowce. Możesz robić eksperymety naukowe. Możesz wszystko!*

Dorota Bojczko

Dobry P., *Była sobie dziewczynka*, Warszawa: Tadam, 2018.

ZY JUŻ ZAPRENUMEROWAŁEŚ

CZAS LITERATURY?

NOWY NUMER JUŻ W MARCU!

NIE ZWLEKAJ!

KWARTALNIK

LITERACKI

BIBLIOTEKI KRAKÓW

CZAS
LITERATURY

www.czasliteratury.pl

Polecamy dzieciom

Kobiety księżne, królowe, władczynie

*Bycie królową to nie byle co.
<<Emnilda Słowiańska>>*

*(...) sporo lat zajęło mi zrozumienie, że nie wszyscy muszą darzyć mnie sympatią.
Ważne, bym pozostała wierna sobie, znajdując oparcie w najbliższych.*

*Czego i tobie życzę.
Bądź swoją najlepszą przyjaciółką.
<<Helena Moskiewska>>*

(fragm. książki *Poczet królowych polskich*)

O polskich władcach napisano już mnóstwo opasłych tomów. Dzieci i młodzież uczą się o nich na lekcjach historii. Wszędzie panowie, panowie, panowie, a gdzie kobiety trzymające władzę? Czy zawsze tylko w cieniu swoich mężów, ojców, braci? Ich wizerunek próbuje przypomnieć, przybliżyć oraz znakomitą kreską namalować Anna Kaszuba-Dębska, autorka i jednocześnie ilustratorka książki *Poczet królowych polskich*. 25 niezwykłych kobiet, 25 portretów, 25 historii. Wśród nich m.in. sylwetki: Dobrawy Przemyslidki, Jadwigi Andegaweńskiej, Elżbiety Rakuszanki, Bony Sforzy, Barbary Radziwiłłówny, Anny Jagiellonki, Ludwiki Marii Gonzagi, Marii Józefy i wielu innych, mniej znanych monarchiń. Anna Kaszuba-Dębska kreśli wizerunki silnych, niezależnych, pewnych siebie, ale też kapryśnych, mściwych, podstępnych, samolubnych kobiet sprawujących władzę od zarania dziejów państwa polskiego aż po XVIII w. W tej niezwykłej pozycji książkowej zarówno młodszy, jak i nieco starsi czytelnicy znajdą odpowiedzi m.in. na pytania: która z królowych polskich poślubiła aż dwóch polskich władców? O której księżnej kronikarze pisali, że jest tygrysicą? Przy chrzcie której z polskich monarchiń obecny był Leonardo da Vinci?

Która z władczyń była wnuczką cesarza, córką, siostrą, żoną i matką królów (i to aż czterech!)? Która z jej wysokości nazywano wesołą królową? Uchylam zaledwie maleńki rąbek pytań ukrytych w książce, po resztę zapraszam do lektury *Pocztu...*

Książka napisana lekko, bez podręcznikowego przynudzania, opatrzona piękną szatą graficzną. Odpowiednia dla dzieci w wieku 8+. Polecam zarówno dziewczynkom, jak i chłopcom, do wspólnego czytania z rodzicami. Będzie to nie tylko ciekawa lektura, ale również wspaniała podróż w przeszłość i niezwykła lekcja historii.

Małgorzata Koźma

Kaszuba-Dębska A., *Poczet królowych polskich*, Kraków: Społeczny Instytut Wydawniczy Znak, 2018.

MIESIĘCZNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY

Cena 7,20 zł (w tym 5% VAT)

KRAKÓW

Nr 03 (172) Marzec 2019

Renata Przemyska – o piosence, Krakowie i o sobie
Pamięć Zagłady krakowskich Żydów
Beres / Głowacki – dwugłos o Kabarecie Jasińskiego
Felietony Ewy Lipińskiej, Magdy Miski-Jackowskiej | Jerzego Pilcha

WCZYTAJ SIĘ!

Zapraszamy do prenumeraty „Krakowa” w roku 2019

Kontakt: prenumerata@krakow.krakow.pl
tel. 12/222-00-14, 661-22-82-82
www.miesiecznikkrakow.pl

Wpłaty: 24 1020 2892 0000 5102 0677 8528

os. Tysiąclecia 42, tel. 12 648-50-69

Zajęcia czytelniczo-literackie dla dzieci młodszych połączone z głośną lekturą fragmentów utworów o wiosnie.

„Kwiatowe zwiastuny wiosny – cuda z papieru” – godz. 17.00

Filia nr 52

os. Na Stoku 1, tel. 12 645-29-52

Warsztaty plastyczne dla uczniów szkół podstawowych o tematyce ekologicznej. Uczestnicy będą poznawać gatunki wiosennych roślin i wykonywać kwiaty różnymi technikami plastycznymi.

„Środek motka – decoupage – zajęcia manualne dla seniorów” – godz. 17.00

Filia nr 56 / Oddział dla Dorosłych

os. Zgody 7, tel. 12 644-40-72

Zajęcia dla miłośników rękodzieła, podczas których uczestnicy ozdobią doniczki i osłonki wykorzystując metodę *decoupage*. Spotkanie adresowane do seniorów.

21 marca

„Poezja uskrzydla” – w godzinach otwarcia biblioteki w dniu 21 marca 2019 roku

Filia nr 3

pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3, tel. 12 618-91-81

Z okazji Międzynarodowego Dnia Poezji czytelnicy będą mieli możliwość wypożyczyć książkę-niespodziankę – tomik poezji zapakowany w szary papier. Niech losowo wybrani autorzy uniosą czytelników skrzydłami swojej twórczości poetyckiej.

„Międzynarodowy Dzień Poezji” – w godzinach otwarcia biblioteki w dniu 21 marca 2019 roku

Filia nr 42

ul. Telimieny 9, tel. 797-024-001

Z okazji Międzynarodowego Dnia Poezji każdy czytelnik odwiedzający filię otrzyma wydrukowany w formie zakładki wiersz autorstwa krakowskiego poety.

„Meandry historii, polityki oraz ludzkich losów” – godz. 15.00

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797-301-026

Dyskusja czytelnicza dotycząca książki Magdaleny Parys *Tunel*.

„Poezja na dwa głosy – spotkanie dla seniorów” – godz. 16.30

Filia nr 54

os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

Z okazji Międzynarodowego Dnia Poezji w Filii nr 54 odbędzie się spotkanie z poetkami Marią Bawołą i Władysławą Czułą, autorkami wydanych własnym nakładem tomików poetyckich. Na co dzień doskonałą warsztat literacki na zajęciach prowadzonych przez Andrzeja Warzechę w Galerii Fundacji Sztuki Osób Niepełnosprawnych *Stańczyk*.

„Galeria Ekslibrisu w Bibliotece Kraków: insurekcja kościuszkowska – wernisaż wystawy” – godz. 17.00

Filia nr 3

pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3, tel. 12 618-91-81

Nadchodzi 225. rocznica insurekcji kościuszkowskiej, z tej okazji w Filii nr 3 Biblioteki Kraków prezentowana będzie wystawa ekslibrisów, na których przedstawieni zostali bohaterowie insurekcji. Są nimi gen. Tadeusz Kościuszko i jego żołnierze, często chłopci-kosynierzy. Tematyka walk powstańczych jest szczególnie popularna wśród twórczości ekslibrisowej. Wystawę opracował Jacek Owczarek.

„Życie to jednak strata jest – Andrzej Stasiuk w rozmowach z Dorotą Wodecką” – godz. 17.00

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Jeden z czołowych współczesnych pisarzy polskich opowiada o życiu, kobietach, miłości, podróżach. Czytelnik wyrusza za nim w daleką podróż z Wołowca do Albanii, z Podlasia aż po Daleki Wschód, ale tak naprawdę po wewnętrznym krajobrazie osobistych wspomnień. Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki dla Dorosłych.

„Promocja tomiku *Wieczystym tryskam źródłem* Marii Baścik” – godz. 17.30

Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Dorosłych

ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

Książka jest antologią poezji źródlanej, a także aforyzmów, sentencji i cytatów z Biblii, w których źródło wody jest postrzegane w różnych aspektach. Całość poprzedzona została wielowątkowym esejem autorki na temat źródeł. Jest to już piąte wydanie tomiku – rozszerzone, w zmienionej szacie graficznej.

22 marca

„Tajemnice wody” – godz. 9.30

Filia nr 54

os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

Z okazji Światowego Dnia Wody zorganizowane zostaną zajęcia ekologiczne, w czasie których omówiona zostanie rola wody i zasady właściwego gospodarowania nią.

„Wiosenne granie” – godz. 17.00

Filia nr 16

ul. Radzikowskiego 29, tel. 797-301-005

Rozgrywki gier planszowych dla dzieci i młodzieży. W programie gry nawiązujące tematyką do nadchodzącej wiosny (*Kwiatki, Niezłe ziółka, Domek, Dixit* i inne).

„Kot Wittgensteina i inne wiersze – wieczór poezji Małgorzaty Kulisiewicz” – godz. 18.00–19.00

Filia nr 26

ul. Komorowskiego 11, tel. 797-301-003

Spotkanie z Małgorzatą Kulisiewicz – absolwentką filmoznawstwa i polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, autorką esejów, recenzji filmowych i literackich, publikacji historycznych, realizatorką reportaży telewizyjnych, autorką tomików poezji *Inni Bogowie* i *Kot Wittgensteina i inne wiersze*.

23 marca

„IX Turniej Szachowy Biblioteki Kraków – zapisy” – godz. 14.00–19.00

Filia nr 45 / Czytelnia i Wypożyczalnia Popularnonaukowa

ul. Teligi 24, tel. 797-024-019

Biblioteka Kraków zaprasza do udziału w otwartym turnieju szachowym (7 rund systemem szwajcarskim). Sędzią głównym zawodów będzie arbiter klasy FIDE Stanisław Cichorz. Dla zwycięzców przewidziane są nagrody.

25 marca

„Wielcy Polacy: Jan Paweł II – o tym jak Lolek chciał zostać piłkarzem, a został Papieżem” – godz. 10.00

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797-301-027

Najmłodszy czytelnicy poznają wielkich Polaków. Tym razem zajęcia dotyczyć będą postaci Jana Pawła II. Uczestnicy wysłuchają fragmentów książki Mariusza Wollnego *Jak Lolek został Papieżem*, a następnie na mapie Krakowa wyszukają miejsc związanych z Karolem Wojtyłą.

„Urodziny Bilbo Bagginsa, czyli Światowy Dzień Czytania Tolkiena” – godz. 14.00–15.00

Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Dorosłych

ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

Dzień 25 marca to Światowy Dzień Czytania Tolkiena. Święto zostało po raz pierwszy zorganizowane w 2003 roku z inicjatywy członków angielskiego Towarzystwa Tolkienowskiego. Z tej okazji zapraszamy do wysłuchania fragmentu książki *Drużyna Pierścienia* opowiadającego o urodzinach Bilbo Bagginsa.

26 marca

„Historia kina. Kierunki kina światowego. Ekspresjonizm niemiecki” – godz. 11.00

Filia nr 43

ul. Gen. Jasińskiego 32, tel. 797-024-002

Prezentacja multimedialna dotyczyć będzie rozwoju kina niemieckiego na początku XX wieku, wpływu warunków ekonomicznych i politycznych na rozwój ekspresjonizmu niemieckiego oraz malarstwa na obraz kinowy. Prowadzenie: Mariusz Kielan.

„Międzynarodowy Dzień Poezji. Wiersze przy Alejach Trzech Wieszczów” – godz. 19.00

Filia nr 22

ul. Sienkiewicza 2, tel. 797-301-004

Spotkanie poetyckie zorganizowane z okazji Międzynarodowego Dnia Poezji. Prowadzenie: Marta Półtorak – dziennikarka, poetka, historyk, animatorka kultury. Współpracowała m.in. ze Stowarzyszeniem Pisarzy Polskich, Centrum Kultury Podgórze, Instytutem Myśli Józefa Tischnera, Krakowskim Forum Kultury, Austriackim Forum Kultury, Stowarzyszeniem Dziennikarzy Polskich oraz Instytutem Pamięci Narodowej. Absolwentka Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie na kierunkach: historia i dziennikarstwo. Autorka licznych artykułów o wystawach sztuki współczesnej na portalu *Wiadomosci24.pl* oraz *Art o Sztuce*. Wydała 3 tomiki poezji.

Ora et labora

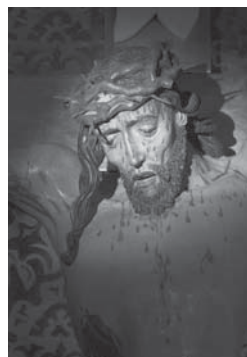
Módl się i pracuj – to dewiza, która od stuleci przyświeca zakonowi benedyktyńskiemu. To również codzienność mniszek z podkrakowskich Staniątek. Klasztor ufundowany został w 1228 r. przez kasztelana krakowskiego Klemensa Gryfitę z Ruszczy i jego żonę Raclawę. Pierwszą księżką klasztoru została ich córka Wizenna. Opactwo hojnie uposażone przez fundatorów i późniejszych darczyńców przez stulecia realizowało motto reguły św. Benedykta. Siostry, cieszące się wielkim szacunkiem, prowadziły szkoły dla dziewcząt, skrytoria, zajmowały się przygotowaniem szat liturgicznych, a także pracami w gospodarstwie rolnym. Mniszki do dnia dzisiejszego wiodą klauzuralne życie kontemplacyjne. Staniątecki kościół i klasztor stanowi jeden z najstarszych i najcenniejszych zabytków na ziemiach polskich. To prawdziwa skarbnica dzieł sztuki, miejsce obowiązkowe dla miłośników architektury, historii i historii sztuki. Nie sposób opisać, czy choćby wymienić ich część. Spójrzmy więc na te najbardziej rozpoznawalne:

- Widok na staniątecki kościół z klasztorowego ogrodu.
- Kancjonał przechowywany w klasztorze Benedyktynek, wykonany w latach 1535–1536 przez benedyktynek tyńskich.
- Fragment cudownego obrazu Matki Bożej Bolesnej. W 1924 r. obraz został ukoronowany koronami papieskimi przez kardynała Adama Stefana Sapiechę.

- Zabudowania opactwa Benedyktynek w Staniątkach.
- Łaskami słynący krucyfiks.

Tekst: Anna Grychowska
Zdjęcia: Michał Grychowski

Abstrakcje Marii Leśniak

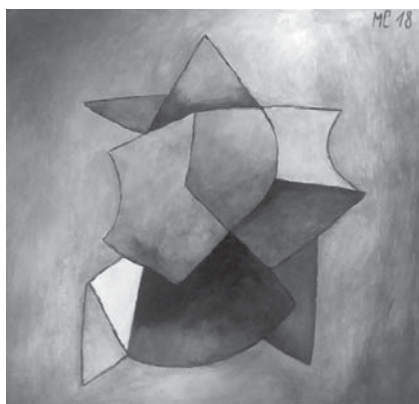
Pierwsze abstrakcje malowała już w latach 70. Interesuje ją relacja pomiędzy muzyką a malarstwem, przypominam, że z wykształcenia jest muzykiem, a z pasji malarką i poetką.

W ostatnich dwóch latach malowała obrazy abstrakcyjne. Artystka mówi o swojej twórczości: *Cóż mogę powiedzieć o moich abstrakcjach... tak wyszło, że nie mogę już opowiadać malarsko o losie, miłości, tęsknocie, ludziach, przeżyciach, krajobrazach – metaforą poetycką. Abstrakcja tutaj to materializowanie uczuć i przeżyć osobistych. Jeśli sztuka to przekaz uczuć i emocji, który może być epicki, gdzie każda forma ma odniesienie do rzeczywistości, to sztuka abstrakcji może sięgać głębiej niż rzeczywistość. Abstrakcyjna zwięzłość koloru, formy i światła, może intuicyjnie próbować to wyrazić, więc jest to wiel-*

kie uproszczenie związane z przemysleniami filozoficznymi, gdzie człowiek coraz bardziej widzi siebie jako jedność z wszechświatem, z Bogiem... Jeżeli cała moja twórczość jest opisem poetyckim poprzez metaforę mojego życia, to abstrakcja jest zwieńczeniem tego procesu.

Na wystawie prezentowanej w Filii nr 25 zobaczymy około 30 obrazów, głównie z ubiegłego i bieżącego roku. Kompozycje są dynamiczne, drapieżne, ostre. To zgeometryzowane bogate formy, ale nie do końca, bowiem geometrycznej precyzji tutaj nie znajdziemy, tylko ideę figury. Chodzi głównie o pretekst do malarstwa i koloru – bowiem kolor i światło w twórczości

Marii Leśniak zawsze były najważniejsze, w obrazach jest dużo gry temperatur i światła, choć są też prace monochromatyczne, jak ostatni turkusowy cykl, gdyż artystka najczęściej maluje cyklami.

Serdecznie zapraszamy na wernisaż tej nietypowej wystawy, który zorganizowany zostanie 7 marca (czwartek) o godz. 17:00 w Filii nr 25 Biblioteki Kraków przy ul. Fałata 2.

Więcej informacji o artystce i jej twórczości dostępnych na stronie www.marialesniak.art.pl. O poematach zimowych Marii Leśniak pisano w 2017 r. grudniowym numerze *Informatora czytelniczo-kulturalnego Biblioteka Kraków*.

Rozmowę przeprowadziła:
Barbara Zajączkowska

27 marca

„Naplotkowała sosna, że już się zbliża wiosna” – godz. 17.00–18.00
Filia nr 8

ul. Brodowicza 1, tel. 12 412-49-55

Spotkanie dla dzieci, podczas którego poprzez głośną lekturę wierszy Jana Brzechwy, Wiesława Drabika, Marii Konopnickiej i Hanny Ożogowskiej uczestnicy będą poznawać oznaki wiosny. W trakcie zajęć przewidziano wykonanie portretu Pani Wiosny z wykorzystaniem materiałów papierniczych.

„Literaccy przewodnicy” – godz. 10.00

Filia nr 29

ul. Praska 52, tel. 797-024-006

Spotkanie z autorką książek dla dzieci Alicją Biedrzycką, realizowane w ramach projektu *Festiwal Magia czytania z Fundacją PZU, Edycja II*. Konieczne wcześniejsze zapisy telefoniczne lub osobiste w filii.

28 marca

„Z poezją za pan brat – poetyckie figle Jana i Juliana” – godz. 10.00
Filia nr 7

al. Pokoju 33, tel. 12 414-26-01

Celem spotkania jest zwrócenie uwagi najmłodszych na poezję, która uwrażliwia, pomaga poczuć magię słowa i pozwala zrozumieć to, co zostało napisane „między wierszami”. Spotkanie dla dzieci w wieku 5–8 lat.

„Teatr od kuchni” – godz. 10.00

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797-301-027

Z okazji Międzynarodowego Dnia Teatru głośna lektura książki Małgorzaty Strzałkowskiej *Teatr Wspaniały*, z której uczestnicy dowiedzą się, co poprzedza wystawienie sztuki i jakie zawody związane są z teatrem.

„Gry planszowe dla młodzieży” – godz. 16.30–19.00

Filia nr 21 / Czytelnia Naukowa

ul. Królewska 59, tel. 797-301-022

Spotkania dla miłośników gier planszowych. Dostępne gry: *Jenga, Dobble, Bang! Gra kościana, Jungle Speed, Dixit, Carrassonne, Geniusz, Pociągi Europa, Kurze Wojny, Zemsta Lisów, 6. Bierze, Tik... Tak... Bum!, Terra*.

„Tnij mistrzu małodobry – o roli kata w dawnych czasach” – godz. 17.00

Filia nr 56 / Oddział dla Dorosłych

os. Zgody 7, tel. 12 644-40-72

Prelekcja poświęcona dziejom rzemiosła katowskiego. Omówione zostaną także przestępstwa za które karano w dawnym Krakowie. Prowadzenie: Mateusz Tomczyk.

29 marca

„Gramy w planszowe! – gry planszowe dla dzieci” – godz. 17.00

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

W czasie spotkania uczestnicy zagrają w popularne gry planszowe dla najmłodszych.

30 marca

„Każdy z nas może zostać bohaterem. Gry fabularne – o co w tym właściwie chodzi?” – godz. 9.00

Filia nr 45 / Czytelnia i Wypożyczalnia Popularnonaukowa

ul. Teligi 24, tel. 797-024-019

Dawno dawno temu w odległej galaktyce (George Lucas), czyli ty wybierasz miejsce i czas akcji swojej opowieści, bo granie w gry fabularne jest jak pisanie książek, w których ty sam przeżywasz przygody bohatera. Przyjdź na spotkanie z organizatorami Krakowskich Dni z Grami Fabularnymi – Lajconik 2019 i dowiedz się więcej – o co w tym chodzi i jak zacząć. Zapraszamy młodzież, rodziców i wszystkich zainteresowanych do zaznajomienia się z tematyką gier fabularnych, planszowych i innych.

Spotkania w Klubie Dziennikarzy „Pod Gruszką”
ul. Szczepańska 1

1 marca

„Spotkanie z poezją Grażyny Wojcieszko” – godz. 18.00

Prowadzenie: Rafał Czachorowski

Oprawa muzyczna: Remi Jusiewicz i Adam Prucnal

Grażyna Wojcieszko – polska poetka, tłumaczka, autorka sześciu tomów poetyckich i opowiadań *Animalki*. Absolwentka Studium Literacko-Artystycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego, a wcześniej francuskich uniwersytetów: Orsay i Jussieu.

4 marca

„Promocja tomiku poetyckiego Szymona Wasiłowicza”

– godz. 18.00

Prowadzenie: Bronisława Kufel-Włodek

5 marca

„Spotkanie Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich. Spektakl *Sen o Lwowie*” – godz. 17.30

Prowadzenie: dr Anna Stengl

Wystąpią: Balet Cracovia Danza oraz Teatr Piosenki.

6 marca

„Promocja książki Dariusza Jaronia *Polscy himalaiści*” – godz. 18.00

Prowadzenie: Miłosz Krupa

11 marca

„Promocja książki Katarzyny Paw *Kat, Szampon, Guma i inni. Reprezentacja Polski w piłce siatkowej mężczyzn na najważniejszych imprezach międzynarodowych w latach 1949–2018*” – godz. 18.00

12 marca

„Promocja najnowszej książki Ireny Kaczmarczyk *Intymnie*”

– godz. 18.00

Prowadzenie: Anna Pituch-Noworolska

Słowo krytyczne: Michał Piętniewicz

Interpretacja wierszy: Bogdan Dmowski, Irena Kaczmarczyk

Oprawa muzyczna: Marek Kąkol

Irena Kaczmarczyk – absolwentka Uniwersytetu Jagiellońskiego, językoznawca, bibliotekoznawca, pedagog, animator kultury, poetka, publicystka. Należy do Krakowskiego Oddziału Związku Literatów Polskich. Mieszka w Krakowie. Autorka 7 tomów wierszy. Publikuje w almanachach i antologiach literackich. Laureatka wielu konkursów literackich, kilkakrotnie nagradzana w Ogólnopolskim Konkursie Poetyckim *Szukam słowa*. Jest członkiem jury w internetowym, ogólnopolskim konkursie poetyckim *Ogród ciszy*. W roku 2008 otrzymała Nagrodę w Dziedziny Kultury w kategorii Osobowość Roku 2007 – Twórcza.

15 marca

„Promocja książki Jolanty Duszyńskiej-Janas *Tadeusz Kantor w Cricotece*” – godz. 18.00

Jolanta Duszyńska-Janas ukończyła filologię polską i filmoznawstwo na Uniwersytecie Jagiellońskim. W 1981 roku zaczęła pracę w Ośrodku Teatru Cricot 2 jako archiwistka zbiorów Tadeusza Kantora. Po śmierci artysty była kuratorem Galerii-Pracowni Tadeusza Kantora. Współpracowała przy wielu ekspozycjach poświęconych sztuce artysty w kraju i za granicą. Obecnie jest członkiem zarządu Fundacji im. Tadeusza Kantora.

18 marca

„Promocja książki Wojciecha Mazura *Niebo rozwianych nadziei*”

– godz. 18.00

Wojciech Mazur – doktor nauk humanistycznych, historyk i kulturoznawca, pracownik Instytutu Studiów Międzykulturowych Uniwersytetu Jagiellońskiego. Jego zainteresowania badawcze koncentrują się wokół związków łączących siły zbrojne II Rzeczypospolitej z międzynarodowym otoczeniem. Autor kilkudziesięciu książek naukowych i popularnonaukowych, w tym opublikowanych ostatnio monografii *Pod wiatr. Francja i lotnictwo wojskowe II Rzeczypospolitej 1921–1938* oraz *Lot ku burzy. Polska w przygotowaniach mocarstw Zachodu do wojny powietrznej: marzec–sierpień 1939*.

19 marca

„Promocja tomu poetyckiego Karola Kowalskiego *zabawa w kody pocztowe*” – godz. 18.00

Recytacja: Karol Kowalski i zaproszeni goście

Prowadzenie: Magdalena Węgrzynowicz-Plichta

Oprawa muzyczna: Robert Marcinkowski

22 marca

„Koncert Agnieszki Chrzanowskiej – *Piosenki napisane w Krakowie*”

– godz. 19.00

Agnieszka Chrzanowska – aktorka, piosenkarka, autorka muzyki i tekstów. Absolwentka Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej im. Ludwika Solskiego w Krakowie, a wcześniej krakowskiej Szkoły Aktorskiej SPOT. W latach 1996–2003 była związana z Piwnicą pod Baranami, brała udział w Kabaretach i występach Piwnicy w Polsce i za granicą, później z krakowskim klubem Alchemia, następnie przez dwa lata prowadziła założony wraz z Michałem Zabłockim Teatr Piosenki w Centrum w Krzysztoforach. Koncert *Piosenki napisane w Krakowie* jest podsumowaniem ponad dwudziestu lat pracy na scenie Agnieszki Chrzanowskiej. Składa się z jej autorskich kompozycji do wierszy Michała Zabłockiego, Zbigniewa Książka, Czesława Miłosza,

Podróże niekoniecznie biblioteczne

Ratyźbona – ponad 2000 lat historii

Wpierw była celtycka osada zwana Radasboną. W 179 r. n.e.

cesarz Marek Aureliusz na jej miejscu założył rzymski obóz warowny Castra Regina, w VI wieku miejsce to stało się siedzibą książąt Bawarii, dwa wieki później ustanowiono tu biskupstwo. Na przełomie IX i X wieku przerodziło się w jedno z najbogatszych miast regionu, ze statusem wolnego miasta Rzeszy. Ratyźbona/Regensburg to ośrodek uniwersytecki i przemysłowy, w 2006 r. wpisany na listę światowego dziedzictwa kultury UNESCO. Najbardziej rozpoznawalnymi zabytkami są słynny Kamienny Most nad Dunajem, Katedra pod wezwaniem św. Piotra oraz Porta Pretoria, relikwiarz rzymskich obwarowań. Wspaniała, pięknie odrestaurowana,

średniowieczna starówka to doskonałe miejsce dla turystycznych spacerów. Prawie każdy z istniejących tam obiektów wart jest uwagi. Kamienice, ongiś domy bogatych patrycjuszów, ozdobione były charakterystycznymi, wielopiętrowymi wieżami, tak popularnymi w miastach północnych Włoch. Były one symbolem bogactwa i znaczenia rodziny. Wiele z nich zachowało się do dziś. Alte Kapelle (Stara Kaplica), niepozorny z zewnątrz kościół, kryje w swoim wnętrzu wyjątkowej urody, rokokowe sztukaterie i złocenia. Nie można tego przeoczyć. Stary Ratusz, w którym obradował pierwszy parlament Rzeszy, imponujący kompleks pałacowy należący do książęcego rodu Thurn und Taxis i wiele, wiele innych miejsc odkrywa przed nami swoje uroki. Być w Ratyźbonie i nie przejść się najstarszym w tej części Europy Kamiennym Mostem to wręcz grzech. Przez wiele lat był jedynym ufortyfikowanym

Kamienny Most, w tle Katedra

mostem na Dunaju. Niewątpliwie najważniejszym zabytkiem miasta jest wspaniała gotycka katedra z czternastowiecznymi, wyjątkowymi na skalę europejską, zachowanymi w oryginalnym stanie witrażami. Jej imponujące wnętrze kryje w sobie oprócz kamiennych ołtarzy baldachimowych wiele cennych gotyckich rzeźb, w tym słynną figurę roześmianego Archanioła Gabriela i posąg Matki Boskiej, jedną ręką błogosławiącą lud, a w drugiej trzymającą książkę. I wreszcie największa ciekawostka świątyni, mieszczące się przy głównym wejściu figury diabła i ... babki diabła! Miały stanowić ostrzeżenie przed pokusami, jakie czyhały na wiernych po wyjściu z kościoła. Nam jednakże niestraszne ich groźne spojrzenia, przecież mamy jeszcze tyle ratyźbońskich tajemnic do odkrycia...

Tekst: Anna Grychowska
Zdjęcia: Michał Grychowski

Katedra – postać diabła i babki diabła

Kalendarium krakowskie

6.03.1929 – w Łodzi urodziła się **Iwona Borowicka** (zm. 30.08.1984 w Krakowie) – śpiewaczka (sopran) i tancerka, gwiazda sceny operetkowej. Od 1954 r. występowała w Krakowie, gdzie dwukrotnie była wybierana najmilszą aktorką Krakowa. Była najpopularniejszą gwiazdą ówczesnej operetki krakowskiej. Nagrodzono ją m.in. Złotą Odznaką miasta Krakowa. Została pochowana w Alei Zasłużonych na Cmentarzu Rakowickim. Jej imieniem została nazwana jedna z ulic w Krakowie (dawny początkowy fragment ulicy Mogiłskiej), przy której stoi obecnie gmach Opery Krakowskiej. Co dwa lata w Krakowie organizowany jest Międzynarodowy Konkurs Operetkowo-Musicalowy im. Iwony Borowickiej.

7.03.1839 – w Niegosławicach urodził się **Adolf Dygasiński** (zm. 3.06.1902) – powieściopisarz, nowelista, publicysta, pedagog, przedstawiciel polskiego naturalizmu. W latach 1871–1877 mieszkał w Krakowie, gdzie założył instytut wychowawczy. Przejął też księgarnię F. Trzecieckiego i rozpoczął działalność wydawniczą. Zainicjował serie: *Biblioteka Umiejętności Przyrodniczych* oraz *Wydawnictwo Dzieł Tanich i Pożytecznych*. Wydawał także *Szkice Społeczne i Literackie*, zwalczane przez środowiska konserwatywne m.in. za popularyzację teorii Darwina. W swojej twórczości poddawał analizie zjawiska zachodzące w społeczeństwie, podkreślał zależność człowieka od przyrody oraz analogie między społecznością ludzką a światem zwierząt. Jest patronem jednej z ulic w dzielnicy Prokocim-Bieżanów.

7.03.1929 – w Stanisławowie urodził się **Tomasz Weiss** (zm. 13.03.1988 w Krakowie) – historyk literatury, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego. W pracy naukowej zajmował się przede wszystkim okresem modernizmu oraz krakowskim środowiskiem literackim przełomu XIX i XX w. Wśród jego publikacji znajdują się m.in.: *Romantyczna genealogia polskiego modernizmu*, *Cyganeria Młodej Polski* oraz *Legenda i prawda Zielonego Balonika*.

19.03.1869 – w Ropczycach urodził się **Józef Mehoffer** (zm. 8.07.1946 w Wadowicach) – malarz, witrażysta, grafik, jeden z czołowych przedstawicieli okresu Młodej Polski. Był profesorem i rektorem krakowskiej ASP. Uczestniczył w realizacji polichromii prezbiterium kościoła Mariackiego wg projektu Jana Matejki, co zaważyło na jego dalszej twórczości. Zaprojektował polichromię skarbcza w Katedrze na Wawelu oraz witraże w kaplicy Szafranców i w kaplicy Świętokrzyskiej na Wawelu. Jego witraże i polichromie należą do największych osiągnięć polskiej sztuki dekoracyjnej. Był ponadto autorem projektu wystroju i wyposażenia sali posiedzeń (zwanej salą Mehofferowską) w domu Pod Globusem, twórcą dekoracji wnętrza sklepu Szarskich w Szarej Kamienicy oraz kaplicy św. Jana Chrzyciela w kościele Mariackim. W twórczości malarstwa było afirmacją urody życia i radości tworzenia. Zajmował się również grafiką użytkową, tworzył m.in. liczne grafiki książkowe. W domu artysty przy ul. Krupniczej 26 otwarto oddział Muzeum Narodowego w Krakowie (Dom Józefa Mehoffera). Został pochowany na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie. Jego imieniem nazwano jedną z ulic w dzielnicy Prądnik Biały.

19.03.1899 – we Lwowie urodził się **Józef Zieliński** (zm. 1.09.1976 w Krakowie) – historyk, archiwista, nauczyciel. Po wybuchu II wojny światowej trafił do Krakowa, gdzie podczas okupacji brał udział w tajnym nauczaniu. Był też sekretarzem oraz przewodniczącym Komitetu Ziemi Wschodnich i za tę działalność został w 1947 r. skazany na karę śmierci, którą zamieniono na dożywocie. Po 10 latach więzienia został jednak zwolniony. Został pracownikiem naukowym Biblioteki Jagiellońskiej i Archiwum UJ, ponadto udzielał się w redakcji *Słownika Biograficznego*. Publikował prace z zakresu historii i prawa, a także artykuły w czasopiśmie m.in. w *Tygodniku Powszechnym*, często prostując zafałszowania historyczne. Został pochowany na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

22.03.1909 – w Krakowie urodził się **Stefan Nosek** (zm. 19.07.1966) – archeolog. Był kustoszem Muzeum Archeologicznego PAU, profesorem w Zakładzie Archeologii Polskiego Instytutu Kultury Materialnej PAN w Krakowie, a w latach 1955–61 pełnił funkcję dyrektora Muzeum Archeologicznego w Krakowie. Kierował pracami wykopaliskowymi związanymi z badaniami nad początkami państwa polskiego m.in. na terenie obecnej Nowej Huty. Był założycielem i redaktorem *Materiałów Archeologicznych* oraz *Sprawozdań Archeologicznych*. Został pochowany na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

24.03.1859 – w Bieczu urodził się **Apolinary Kotowicz** (zm. 21.04.1917 w Jaśle) – malarz pejzażysta, twórca scen rodzajowych, portrecista, dekorator teatralny. Malarstwa uczył się m.in. u Jana Matejki, następnie kształcił się w Monachium. W Krakowie spędził większą część swojego dorosłego życia. Wystawiał swoje obrazy w Towarzystwie Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie. Był dekoratorem w Teatrze Miejskim w Krakowie (obecnie Teatr im. J. Słowackiego), wykonywał również ilustracje książkowe.

opracowanie: Małgorzata Kosmala

Kamila Śmiałkowskiego, Włodzimierza Dulemby, Krzysztofa Sikory i jej własnych tekstów.

26 marca

„Przyjacielu, jeśli nie lubisz innych poglądów historycznych... Wspólne czytanie pism Stanisława Cata-Mackiewicza” – godz. 18.30

Prowadzący: Anna Dziadzio i Jan Sadkiewicz

Spotkanie z cyklu *Przyjacielu, jeśli nie lubisz innych poglądów historycznych niż te, do których się przyzwyczaiłeś, proszę Cię, nie przychodź na to spotkanie!*

27 marca

„Krakowska Witryna Fotograficzna. Wybrane, najciekawsze zdjęcia lutego” – godz. 18.00

Prowadzenie: Marek Lasyk.

Krakowska Witryna Fotograficzna jest inicjatywą fotoreporterów prasowych z terenu Krakowa. Zdjęcia fotoreporterzy publikują nie tylko na łamach prasy, ale także na blogu www.krakowskawitrynafotograficzna.blogspot.com, który jest odwzorowaniem Witryny umieszczonej przy pl. Wszystkich Świętych 11, w oknie Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK. Z Witryną współpracować mogą wszyscy fotoreporterzy prasowi, którzy pracują dla mediów analogowych lub cyfrowych.

29 marca

„Promocja nowego tomu poezji i wieczór autorski ks. Jerzego Hajduga *Zatrzymać z czasu chwilę*” – godz. 18.00

Oprawa muzyczna: Jarek Kąkol

Prowadzenie: Jacek Aleksander Sojan

Wystawy w filiach Biblioteki Kraków

„RÓŻnościMIX – wystawa prac Marka Gzyla” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 marca do 30 kwietnia 2019 roku

Filia nr 16 / ul. Radzikowskiego 29, tel. 797-301-005

„Wiatraki – wystawa prac Jana Bosaka” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 do 31 marca 2019 roku

Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Dorosłych / ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

„Przebudzenie – wystawa prac Małgorzaty Winkowskiej” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 do 31 marca 2019 roku

Filia nr 21 / Czytelnia Naukowa / ul. Królewska 59, tel. 797-301-022

„Abstrakcje – wystawa prac Marii Leśniak” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 marca do 30 kwietnia 2019 roku

Filia nr 25 / ul. Fałata 2, tel. 797-301-002

„Nowa Huta. Archeologia, ludzie, epoka – wystawa” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 do 31 marca 2019 roku

Filia nr 48 / os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

„150. urodziny Stanisława Wyspiańskiego (1869–1907) w Bibliotece Kraków. Prezentacja pastelów, rysunku i afiszy sztuk Stanisława Wyspiańskiego” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 do 30 marca 2019 roku

Filia nr 49 / os. Tysiąclecia 42, tel. 12 648-50-69

„Lodojady z Alei Róż – wystawa rysunku Januarego Witkowskiego” – w godzinach otwarcia biblioteki od 5 do 31 marca 2019 roku

Filia nr 54 / os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

„Galeria Ekslibrisu w Bibliotece Kraków: Świat kobiet w ekslibrisie” – w godzinach otwarcia biblioteki od 8 do 31 marca 2019 roku

Filia nr 20 / ul. Opolska 37, tel. 797-301-026

„Moje klimaty” – w godzinach otwarcia biblioteki od 11 marca do 30 kwietnia 2019 roku

Filia nr 20 / ul. Opolska 37, tel. 797-301-026

„Kilka sztuk pastelów malowanych – Wojciech Odsterczył” – w godzinach otwarcia biblioteki od 11 marca do 25 kwietnia 2019 roku

Filia nr 22 / ul. Sienkiewicza 2, tel. 797-301-004

„Galeria Ekslibrisu w Bibliotece Kraków: insurekcja kościuszkowska” – w godzinach otwarcia biblioteki od 21 marca do 30 kwietnia 2019 roku

Filia nr 3 / pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3, tel. 12 618-91-81

Opracowanie: Jolanta Oleksa

Wyspiański. Nieznany

150. rocznicę urodzin Stanisława Wyspiańskiego Kraków uczcił licznymi wystawami, wykładami, koncertami. Dla mnie był to dzień wypełniony wieloma ciekawymi wydarzeniami. Rano napisałam kartkę do pana Stanisława, o 16.00 uczestniczyłam w świetnym spotkaniu autorskim z Moniką Śliwińską, autorką książki *Wyspiański. Dopóki starczy życia* w bibliotece przy ul. Krakowskiej, a o 18.00 wzięłam udział w uroczystym otwarciu wystawy *Wyspiański. Nieznany* w Gmachu Głównym MNK. Jest to nowa odsłona wystawy *Wyspiański*. Pomimo niesprzyjającej pogody w Muzeum zgromadziły się tłumy wielbicieli Wyspiańskiego, żadnych nowych wrażeń. Zaproszono wyśmienitych gości: wiceprezesa Rady Ministrów i Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego prof. Piotra Glińskiego, Prezydenta Miasta Krakowa prof. Jacka Majchrowskiego oraz wielu innych przedstawicieli świata kultury, sztuki i nauki.

Wyspiański jest wieczny, Wyspiański jest kochany, Wyspiański jest wciąż nieznany i tajemniczy – powiedział prof. Gliński. Podkreślił, że Wyspiański powinien mieć w swoim mieście wystawę stałą i będzie wspierał ten pomysł.

Półtora kilometra drewna konstrukcyjnego, 150 metrów bieżących półek i 250 metrów oświetlenia ledowego zużyto, by stworzyć dwie biblioteki! W przeszklonych witrynach bogaty księgozbiór Wyspiańskiego, prezentowany po raz pierwszy publiczności! Większość książek jest podpisana na okładce przez artystę i datowana, a wiele zawiera ołówkowe szkice. Na ścianach obrazy m.in. *Autoportret* z 1897 r. (również pierwszy raz pokazany publicznie), *Portret doktora Jana Raczyńskiego* oraz *Macierzyństwo* z 1904 r. (wypożyczone ze zbiorów prywatnych, kupione na aukcji za sumę ponad 4 mln złotych), a także rysunki i pastele z kolekcji Muzeów Narodowych w Poznaniu i w Warszawie oraz ze zbiorów prywatnych.

Wystawa wpisuje się w obchody w tym roku jubileusz 140. rocznicy powstania MNK. Wydarzeniem roku i zwieńczeniem jubileuszu ma być otwarcie 19 grudnia wyremontowanego Muzeum Książąt Czartoryskich.

Zapraszam Państwa do odkrywania Wyspiańskiego nieznanego. Wystawa czynna do 5 maja 2019 r. Odkryjmy Go razem!

Joanna Muniak

Wystawa z okazji jubileuszu 150-lecia urodzin Wyspiańskiego

150. rocznica urodzin Stanisława Wyspiańskiego w Bibliotece Kraków to tytuł „wędrującej” wystawy, prezentującej dorobek twórcy i artystyczny wszechstronny, obdarzonego niezwykłą wyobraźnią i talentem Stanisława Wyspiańskiego – wielkiego poety, dramaturga, scenarzysty, malarza, grafika i witrażysty.

W twórczości malarskiej Wyspiańskiego niezwykle ważne miejsce zajmowały portrety, również rodzinne, dlatego też nie może ich zabraknąć na naszej wystawie. Jest tu fotografia *Portretu Zofii Żeleńskiej*, *Portretu Kazimierza Lewandowskiego*, pastelu *Macierzyństwo*, *Główka dziecka*, *Dziewczynka z mirtlem*, czy *Dwie dziewczynki*. Na wystawie znajdziecie ponadto Państwo fotografie afiszy: prezentującego repertuar Teatru Miejskiego im. Juliusza Słowackiego w Krakowie z grudnia 1946 r., zapowiadającego inscenizację *Akropolis* w Teatrze im. Juliusza Słowackiego w 1926, czy zapraszającego do Teatru Miejskiego im. Ludwika Solskiego na 3 spektakle dramatu Wyspiańskiego *Wesele* w wykonaniu Teatru Szkolnego III Państwowego Liceum i Gimnazjum im. Adama Mickiewicza w Tarnowie w 1946 r. Zapraszamy do obejrzenia wystawy według następującego harmonogramu:

- marzec – Filia nr 49 os. Tysiąclecia 42,
- kwiecień – Filia nr 35 ul. T. Chałubińskiego 47,
- maj – Filia nr 40 ul. Łużycka 55,
- czerwiec – Filia nr 3 pl. J. Nowaka-Jeziorańskiego 3
- lipiec – Filia nr 56 os. Zgody 7,
- sierpień – Filia nr 25 ul. J. Fałata 2,
- wrzesień – Filia nr 48 os. Bohaterów Września 26.

Małgorzata Czerwiec-Dzierżymirska

„Nie ma nic gorszego niż zostać poetą, dlatego zaryzykuje”

Tak pisze w ostatnich strofach wiersza *** (*nie ma nic gorszego ponad starość*) Andrzej K. Torbus, poeta, prozaik, krytyk literacki. W dzisiejszych czasach, przy dominacji kultury masowej trudno jest potem dotrzeć do czytelników, dlatego z myślą o promocji poezji obchodzimy 21 marca Światowy Dzień Poezji.

Andrzej K. Torbus urodził się 18 stycznia 1950 r. w Zagłębiu Dąbrowskim położonym nad trzema rzekami: Czarną Przemszą, Białą Przemszą i Brynicą. W Sosnowcu miało mu dzieciństwo, tam też jego ojciec Władysław pracował jako giser w „Mostostalu”. Uczęszczał do szkoły podstawowej w Będzinie, jednocześnie w Sosnowcu pobierał nauki w Szkole Muzycznej (I stopnia). Szkołę w zakresie poznawania tajemnic fortepianu i akordeonu. W 1967 r. w Będzinie zdał maturę w Liceum Ogólnokształcącym. Do Krakowa przyjechał na studia, aby na UJ ukończyć polonistykę (1967–1971). W 1969 r., jeszcze w czasie studiów, debiutował jako poeta na łamach *Głosu Młodzieży*. Jego pierwsza książka poetycka pt. *Lato pogańskie* ukazała się jednak dopiero w 1978 r. W chwili obecnej jest autorem kilkunastu książek, w tym około dziewięciu tomików wierszy, m.in.: *Ballady marnotrawnego* (1990), *Błędni*. *Poemat o prowincji* (1995), *Nocne rozmowy* (1996), *Nostalgie* (1998), *Miłośniki*. *Miłosne liryki* (2001), *Na skraju lasu jest zielony dom* (2006), *Moje wigilie, moje zimy* (2012), *Trzy pocałunki* (2017), *Ob rachunki osobiste* (2018). Napisał również książki dla dzieci, m.in.: *Podróż Pana Smoka* (1982), *Przedzokolaka elementarz dziejów* (cz. I, 1985; cz. II 1986; cz. III 1987), *Olimpiada w ZOO* (1988), *Powrót Pana Smoka* (1988), *Krakowskie gołębie* (1995), *O toruńskich piernikach i teorii Kopernika* (2001), *Tomek Wskazówka* (2001). Jego utwory tłumaczone były m.in. na język angielski, niemiecki, rosyjski, ukraiński, słowacki, czeski i esperanto. Wpływ edukacji muzycznej widzimy w muzyczności i rytmiczności poezji Torbusa. Najlepszym tego przykładem jest tomik *Nocne rozmowy*, w którym poeta nie stroni od wiersza rytmicznego, co w konsekwencji daje melodyjne strofy. Nikogo więc nie dziwi, że jest autorem tekstów piosenek, za które został kilkakrotnie laureatem Ogólnopolskiej Studenckiej Giełdy Piosenki Turystycznej oraz Festiwalu Piosenki Polskiej w Opolu. Należy tu dodać, że utwory Andrzeja K. Torbusa ukazywały się w licznych periodykach, m.in. w *Kontrastach*, *Magazynie Kulturalnym*, *Zdaniu*, *Życiu Literackim*, a także w czasopiśmie młodego pokolenia: *Świerszczyku*, *Płomyku*, *Płomyczku*. Po ukończeniu studiów pracował

jako redaktor w miesięcznikach: *Regiony*, *Okolice*, współpracował z *Gazetą Krakowską*. Redagował wiele tomików poetyckich, katalogów plastycznych, malarskich, rzeźbiarskich. Współzałożył wraz z Andrzejem Warzechą, Adamem Ziemińskim, Jerzym Gizellą, Franciszkiem Bratańcem i Wiesławem Kolarzem krakowską grupę literacką – *Tylicz*. Działał w Korespondencyjnym Klubie Młodych Pisarzy, współorganizował Konfrontacje Ruchu Artystycznego Młodzieży KRAM, na które przyjeżdżali wybitni muzycy, plastycy i aktorzy. W latach 1972–1982 był aktywny przy organizacji Sejmiku Młodych Twórców. Od 1979 r. jest członkiem Związku Literatów Polskich.

Twórczość Andrzeja K. Torbusa to pragnienie zachowania od zapomnienia wartości i przeżyć, jakich doświadczył. Poeta wnikliwie obserwuje otaczający go świat. Krytycznie przygląda się przyrodzie, ludziom i rzeczom, a w stosunku do samego siebie stosuje autoironię. Najlepszym na to przykładem jest strofa z pytaniem retorycznym: *jak długo można się zachwycać / ulomnym światem Nikifora?*, która pochodzi z wiersza *Nie ma powrotu do Tylicza*. Bardzo trafnie Andrzej K. Torbus został scharakteryzowany przez dr. Tadeusza Skoczka: *Niekiedy jawi się nam jako „lew salonowy”, pełen wigoru, humoru, autor wierszy miłosnych i erotyków – częściej jako antysalonowy „miłośnik” natury, przyrody, prostoty, umiaru. A może jest ten poeta wszystkim po trochu?* Może właśnie to jest jego siłą, w końcu był wielokrotnie nagradzany, m. in. zwyciężył w Turnieju Jednego Wiersza organizowanym w Klubie Pod Jaszczurami i Jaszczurowy Laur (1968, 1970, 1974), był laureatem Konkursu XII Łódzkiej Wiosny Poetyckiej (1970), dwukrotnie Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miasta Krakowa wyróżniał jego twórczość (1976, 1982), otrzymał również stypendium twórcze miasta Krakowa (1984).

Ludmiła Guzowska

Wiersze Andrzeja K. Torbusa

Nie ma powrotu do Tylicza

nie ma powrotu do Tylicza
bogowie nam umarli wszyscy
gór ciszę intruz czas zakrzycał
miłości deszcz rześisty zniszczył

pozarastały ślady ścieżek
na popiół wyschły traw strumyki
poczochrał chmury wiatru grzebień
wilk nie ucieka dziś przed nikim

omszały mędrca przygniótł kamień
a carskich wrót spróchniało drewno
wywiało z ksiąg pożółkłych pamięć
i nie wiadomo nic na pewno

nie ma powrotu do Tylicza
na stypę wybrać się już pora
jak długo można się zachwycać
ułomnym światem Nikifora?

Wieczór kolejny

trochę późno
trochę się czajnik niecierpliwi
parowym okiem
krzywo na nas patrzy
już po kolacji
jesteśmy prawie szczęśliwi
znów zaraził nas
wierszy bakcyl

cóż
kolejny dzień na straty
nic się nie zdarzyło
ktoś się wprowadził za ścianą
chmury odleciały do ciepłych krajów
lato
na podwórku
schnie pierwsze w tym roku siano

więc godzina za godziną
strofa za strofą
niepotrzebni nikomu
nikomu nie bliscy
wiem już że na pewno
furtka nie zaskrzypi
pies nie zaszczeka
matka się nie przyśni

***

coraz ciszej w naszym pokoju
żarówka dawno zachorowała
na reumatyzm
leczą się teraz w kuble na śmieci
dobrze im tam
nie skarżą się na nudę
siostrę dyżurną
i niesolidnego intendenta

coraz ciszej w naszym pokoju
nawet myszy wyjechały
na wycieczkę zagraniczną

do następnego bloku
nawet mrówki faraona
znalazły grobowiec w rurze od kaloryfera
dawno też nie było inkasenta
pewnie umarł staruszek na zawal
jakby nie było
co miesiąc to dziewiąte piętro

coraz ciszej w naszym pokoju
coraz więcej w nim słów
które nic nie znaczą

Walc o starym mieszkaniu

gdzieś odjechał ostatni już tramwaj
kwiaty zmarły na śmierć na balkonie
wypłowiła na ścianach farba
piec zakaszał i zamilkł na koniec

owdowiały gwałtownie żarówka
i podłoga nie skrzypi sosnowa
przedwojenne już jutro złotówki
muszą życie zacząć od nowa

tylko po co po co ten walczyk
z pozytywki jak z fotografii
tak niemodne na mnie się patrzy
jakby inaczej nie potrafił

przecież cegły nadal czerwone
przecież okna tak są jakby były
że wytarła się trochę poręcz?
że się schody nachodziły?

już nie szkodzi zaszkodzić nie można
czy ktoś chwilę czy lata tu bawił
już się wyniósł po cichu jak złodziej
już po sobie nic nie zostawił

Rozmowa z Kominarzem

nie wierzę
że przynosisz szczęście
bo choć trzymam się za guzik
ilekroć przechodzisz obok
to wiem
że i tak
guzik z tego

Trzy pocałunki

***
trzy pocałunki
choć niewiele znaczą
czasem po cichu
w kącie sobie płaczą

***
trzy pocałunki
zachwilę niedługo
staną się na niebie
znikającą smugą

i w pył się zamienia
młodości okrucy
nie wskrzeszą się lotem
natarczywej muchy

***

trzy pocałunki
nikt ich nie powtórzy
na niebie tęczy nie ma
dawno już po burzy

***

trzy pocałunki
ledwie pare chwil
na morzu martwa cisza
znowu flauta – sztil

nasza miłość

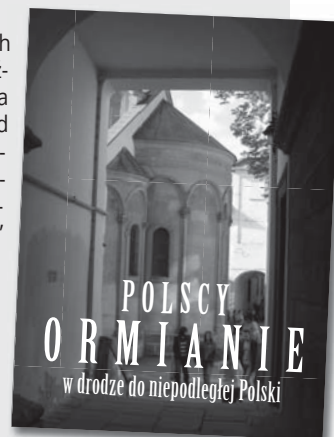
niekiedy nawet ona bywa
bardziej od innych nieszczęśliwa
wtedy po kątach cicho płacze
i najcierpliwym jest słuchaczem

nigdy niczego się nie wstydzi
często udaje że nie widzi
po łakocie urobiona nieraz
wiary się w szczęście nie zapiera

mówią że szczerza i głęboka
trwać może wiecznie jak opoka
a nasza, zwykła, ta na co dzień
jak długo żyła będzie w zgodzie

Nasze wydawnictwo

W d n i a c h
9-10 pa-
dziernika
2018 r. w Sali Obrad
Rady Miasta Krakowa
oraz w Sali Fontany
Klubu Dziennikarzy
„Pod Gruszką” odbyła się zorganizowana przez Bibliotekę Kraków Międzynarodowa Konferencja Naukowa – *Polscy Ormianie w drodze do niepodległej Polski*. Jej zwieńczeniem jest książka, na stronach której znalazły się wygłoszone przez uczestników referaty. Znajdziemy tam teksty autorstwa dr. hab. Andrzeja A. Zięby, prof. dr. hab. Krzysztofa Stopki, dr. Stanisława Dziedzi-
ca, prof. dr. hab. Franciszka Ziejki, prof. George'a A. Bournoutiana, Andrzeja Krzczunowicza, dr. Moniki Agopsowicz, prof. dr. hab. Krzysztofa Dybcia, dr. hab. Ewy Danowskiej, Kajetana Stefanowicza i dr. Tadeusza Skoczka. Książka dostępna jest we wszystkich filiach Biblioteki Kraków, a także na stronie internetowej www.biblioteka.krakow.pl oraz w zasobach Cyfrowej Biblioteki Kraków. Konferencja i publikacja zaistniały dzięki dotacji z Narodowego Centrum Kultury w ramach programu „Kultura – Interwencja 2018”.

Kraków w 1900 roku

Kamienica Szolajskich im. Feliksa Jasieńskiego to jeden z najpiękniejszych obiektów muzealnych w Krakowie. Posiada wszystko – niepowtarzalną, zabytkową wnętrze z bezkonkurencyjnymi wystawami oraz jedną z najlepszych księgarni w Krakowie – Artbookstore, ze wspianymi, unikalnymi wydawnictwami z dziedziny sztuki, designu, literatury, teatru, fotografii. W budynku znajduje się również kawiarnia.

Podczas każdej wizyty, wchodząc po drewnianych, tajemniczo skrzypiących schodach, na nowo przeżywam emocje, zadając sobie pytanie – jakie skarby tym razem zobaczę? Wychodzę oczarowana, ale z nutką żalu, że musiałam opuścić to niezwykle miejsce.

Tym razem kamienica gości wystawę *Kraków 1900*. Poczujemy na niej atmosferę Krakowa z przełomu wieków, przesiemy się do trochę zaściankowego miasta z wielkimi aspiracjami. Spotkamy mieszczan krakowskich interesujących się polityką, pracujących na posadzie lub zajmujących się handlem, uprawiających sporty, wtopimy się w folklor miejski, kwitnące życie towarzyskie, kawiarnie, poznamy artystów i ich pracownie, kobiety i modę, a nawet dzieci. Nie zabraknie fascynacji wsią i chłopstwem. Wszystko obficie okraszone cytatami ze *Znaszli ten kraj* Boya-Zeleńskiego, *Przy sztalugach i przy biurku* Jana Skotnickiego (malarza związanego ze środowiskiem Młodej Polski), Gabrieli Zapolskiej i in. Zachwyca wielkie malarstwo, m. in. W. Wojtkiewicza, J. Fałata, T. Axentowicza, L. Wyczółkowskiego, J. Malczewskiego, J. Stanisławskiego, K. Sichulskiego. W jednej z sal prezentowany jest jeden z moich ulubionych obrazów Olgi Boznańskiej *Ze spaceru (Dama w białej sukni)*. Trochę dalej czeka na Państwa najslawniejsza *Dziewczynka z chryzantemami* oraz ognisty *Portret Ireny Solskiej* Wyczółkowskiego.

Wielką niespodzianką było dla mnie dzieło, które do tej pory znałam jedynie z reprodukcji – *Portret córek w bryczce*, wielkiego malarza Wojciecha Kosaka.

Obraz ten najczęściej przebywa w magazynie. Związana jest z nim ciekawa historia. Córki Kosaka, Maria i Magdalena, aby się odmłodzić stale fałszowały swoje daty urodzenia i zmusiły ojca, aby przemalował rok powstania obrazu z 1906 na 1911, ponieważ był poniekąd ich metryką. Przez ich fałszerstwa badacze mieli potem spory problem z ustaleniem prawdziwego wieku poetki Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej.

Wystawa *Kraków 1900* to także rzeźba, plakaty, grafika, ceramika, przedmioty użytku codziennego, tkaniny, zdjęcia. Ekspozycji towarzyszy książka kuratorki wystawy – Urszuli Kozakowskiej-Zauchy *Kraków 1900*, nagrodzona przez Bibliotekę Kraków w styczniu 2019 tytułem Krakowskiej Książki Miesiąca.

Najlepiej nie czekać i wybrać się już teraz!

Kamienica Szolajskich, pl. Szczepański 9, wystawa czynna do 2 czerwca 2019 r.

Joanna Muniak

**Biblioteka
Kraków**

Biblioteka Kraków
pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3
31-154 Kraków
sekretariat tel. 12 61 89 100 (czynny w godz. 8.00–15.30)
e-mail: sekretariat@biblioteka.krakow.pl
Skład i druk: FALL, www.fall.pl, fall@fall.pl

Redakcja: Izabela Ronkiewicz-Bragiel (redaktor naczelna), Paulina Knapik (z-ca redaktora naczelnego), Dorota Bojeczko, Ewa Cywińska, Małgorzata Dzierżymirska, Anna Grychowska, Ludmiła Guzowska, Maria Twardowska-Hadyniak, Małgorzata Kosmala, Małgorzata Koźma, Joanna Muniak, Jolanta Oleksa, Janusz M. Paluch, Joanna Pękala, Barbara Zajączkowska

Ostatnia jagiellońska królowna

Okrólowie Annie Jagiellonce czytałam do tej pory tylko przy okazji lektur dotyczących znaczniejszych przedstawicieli jej rodu. Tym razem sięgnęłam po doskonałą publikację prof. Marii Boguckiej, w całości poświęconą Annie Jagiellonce. Wielu dziewczynkom marzy się los księżniczki czy królowy. W rzeczywistości życie tych kobiet było często pełne dramatów i cierpienia. Również żywot Anny wypełniały upokorzenia, lęk, oczekiwanie i samotność. Urodziła się w 1523 roku jako córka króla Zygmunta Starego i Bony Sforzy. Miała trzy siostry – Izabelę, Zofię i Katarzynę oraz brata Zygmunta Augusta. Bona zapatrzona w syna mało przejmowała się losem dziewcząt. Owszem, dbała o ich edukację, starannie dobierała im lektury, zamawiała kosztowne stroje, bogate umeblowanie komnat, wyżywienie, ale ich pozycja na dworze była niska. Matka wychowywała je surowo, traktując jako balast. Po wydaniu pierwszej córki za męża, Bona zajęła się głównie gromadzeniem majątków i intrygami, zapominając o córkach. Ogromnym ciosem dla królowien była śmierć ich ojca w 1548 r. Przyszłość majaczyła w niejasnych barwach. Wkrótce obrażona Bona w pośpiechu opuściła Wawel udając się na Mazowsze, a jej syn niedługo potem sprowadził potajemnie zaślubioną Barbarę z Radziwiłłów, wdowę po wojewodzie Gasztołdzie. Królowy od razu ją znienawidziły. Przez nią wszak musiały opuścić rezydencję wawelską i zamieszkać w niewielkim zameczku w Ujazdowie. Dopiero tam Bona zajęła się córkami

i próbowała wyswatać „niemłode” już królowy. Udało się wydać za mąż Zofię. Jednak w lutym 1556 r. skonfliktowana z synem Bona na zawsze opuściła Polskę, pozostawiając zrozpaczoną Annę i Katarzynę na łasce ich brata. Od tego czasu czekały je ciężkie chwile w ogołoconym z dóbr zamku, bez pieniędzy i z prawie pustą spiżarnią. Zygmunt nie miał dla nich czasu i traktował oziębło. Po ślubie Katarzyny czterdziestoletnia Anna po raz pierwszy w życiu została zupełnie sama. Po nieudanych próbach wydania jej za mąż królowna zaczęła tracić nadzieję na zmianę swojego losu. Zaczęła podróżować, przesadnie dbać o zdrowie, garderobę i sporo wydawać na wyżywienie. Zamieszkała na zamku warszawskim. Po śmierci brata otrzymała ogromny majątek, a jej życie diametralnie się zmieniło. Wzięła wreszcie upragniony ślub ze Stefanem Batorem i została królową Polski. Niestety małżeństwo przyniosło jej jedynie gorycz i upokorzenie. Anna była kobietą niezwykle energiczną, pobożną, która *piękny koniec i zamknięcie domowi Jagiellońskiemu dała* [P. Skarga]. Książka dostępna w Filii nr 3, 14, 21, 23, 47, 53, 55 Biblioteki Kraków.

Joanna Muniak

Bogucka M., *Anna Jagiellonka*, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich – Wydawnictwo, 1994.

GALERIA EKSLIBRISÓW BIBLIOTEKI KRAKÓW

Autorem prezentowanego ekslibrisu Solstizio d'Estate jest Mauricio Schvarzman, argentyński współczesny artysta grafik, znany twórca ekslibrisów. Jest absolwentem Narodowej Szkoły Sztuk Pięknych im. Manuela Belgrano i Prilidano Pueymedóna w Buenos Aires. Specjalizuje się w tworzeniu wielobarwnych linorytów odbijanych przy użyciu wielu matryc. Wielokrotnie nagradzany i wyróżniany na całym świecie, otrzymał m.in. nagrodę główną na jednym z najbardziej prestiżowych konkursów ekslibrisowych w Sint-Niklaas w Belgii (2015) i II nagrodę na podobnym konkursie w Sofii (1996).

Tę i inne miniaturowe grafiki obejrzymy na wystawie *Świat kobiet w ekslibrisie* w Filii nr 20 Biblioteki Kraków

(ul. Opolska 37). Wernisaż odbędzie się 8 marca o godz. 17.00. Zapraszamy!

Anna Gregorczyk